

פרשת תולדות

מִדְרַשׁ הַזֵּעֶלָם (בראשית כה) ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. רבי יצחק פתו, (שיר השירים ז) הדודאים נתנו ריון וגו'. תנו רבנן, לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא מוזה את המתים ויזער אותם מעפרם, שלא יהיו בגין עפר כמות שהיו בתנוכה שנבראו מעפר במוש, דבר שאינו מתקיים, הדא הוא דכתיב (בראשית ב) וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. ובאותה שעה יתערו מעפר מאותו הבגין, ויעמדו בגגין מקויים להיות להם קיומא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה נב) התערי מעפר קומי שבי ירושלים, יתקיימו בקיומא. ויעלו מתנוח לארץ ויקבלו נשמתם בארץ ישראל. באותה שעה יצוף (נא ישיב) קודשא בריך הוא כל מיני ריוזין שבגין ערן עליהם, הדא הוא דכתיב (שיר השירים ז) הדודאים נתנו ריון.

אמר רבי יצחק, אל תקרי הדודאים אלא הדודים, זהו הגוף והנשמה שהם דודים ורעים זה עם זה. רב נחמן אמר, דודאים במוש. מה הדודאים מולידים אהבה בעולם, אף הם מולידים אהבה בעולם. ומאי נתנו ריון, כשרון מעשיהם לדעת ולהכיר לבוראם.

(שיר השירים ז) ועל פתונו, אלו פתווי שבמים שהם פתוויים להוריד נשמות לפגרים. כל מגדים, אלו הנשמות. (שיר השירים ז) ודשים גם ישנים, אותם שיצאו נשמות מהיום כמה שנים, ואותם שיצאו נשמות בימים מועטים, וזכו בכשרון מעשיהם להכניס בעולם הבא, כלם עתידים לירד בבית אונת להכניס בגופות המוכנים להם.

אמר רבי אוןא בר יעקב, בת קול יוצאת ואמרת, ודשים גם ישנים דודי צפנתי לך. צפנתי אותם באותם העולמות. לך, בשבילך, בשביל שאתה גוף קדוש ונקי. דבר אונר הדודאים (נתנו ריון) אלו מלאכי שלום. נתנו ריון, אלו הנשמות שהם ריון העולם. נתנו, שבוךו כמה דאת אמר, (במדבר כא) ולא נתן סיוון את ישראל.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דְּתַנָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁלֵשׁ כְּתוּבֵי שֵׁל מִלֵּאכֵי הַשְּׂרַת הוֹלְכִים בְּכָל וּדְשׁ
וּבְכָל שַׁבָּת לְלוֹוֹת לְנִשְׁמָה עַד מְקוֹם מַעְלָתָהּ. וּבְמֵאן זִוְקִים עַל פְּתוּזֵינוּ כָּל
מַגְדִּים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִלּוּ הֵן הַגּוֹפּוֹת שֵׁהֶם עוֹבְדִים בְּפְתוּזֵי קְבֻרוֹת לְקַבֵּל
נִשְׁמָתָן. וְדוּבָמָה גִּוְתָן פְּתָקָא דְוּוֹשְׁבָנָא וְהוּא מְכַרִּיז וְאוֹמֵר, רְבוּנוּ שֵׁל עוֹלָם,
וּדְשִׁים גַּם יִשְׁנִים, אוֹתָם שְׁנַקְבְּרוּ מִכְּמַה יָמִים וְאוֹתָם שְׁנַקְבְּרוּ מִזְמַן מוֹעֵט, כָּלָם
צְפַנְתִּי לָךְ לְמִיפְקָ לְהוּ בּוּוֹשְׁבָנָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, עֲתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוּז בְּאוֹתוֹ זְמַן עִם
הַצְּדִיקִים, לְהַשְׂרוֹת שְׁכִינָתוֹ עִמָּהֶם וְהַכֵּל יִשְׁמׁוּז בְּאוֹתָהּ שְׁמׁוּזָה, הִדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (תהלים קד) יִשְׁמׁוּז ה' בְּמַעֲשָׁיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עֲתִידִים הַצְּדִיקִים בְּאוֹתוֹ
זְמַן, לְבָרָא עוֹלָמוֹת וּלְהַזְוִיּוֹת מֵתִים. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, וְהַתְּנֵן (קהלת א) אֵינן כָּל
וּדְשׁ תַּנּוֹת הַשְּׁמֵשׁ. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, תָּא שְׁמַע, בְּעוֹד שְׁהַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם
וְיִרְבוּ, כָּל הָעוֹלָם אֵינוֹ בְּקִיּוֹם, וְכִשְׁהַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם אֲזִי הָעוֹלָם מֵתִקְיִים.
וְעִתִּידִים לְהַזְוִיּוֹת מֵתִים כְּדִקְאֶמְרֵן, (זכריה ו) עוֹד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרוּזוּבוֹת
יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעַנְתּוֹ בִּידוֹ מְרוֹב יָמִים, כְּדִכַּתִּיב לְעִיל. (קיד ע"ב)

בְּאוֹתוֹ זְמַן, יִשְׁיִגּוּ הַצְּדִיקִים דְּעַת שְׁלֵמָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּיוֹמָא דְּיוֹזְרֵי קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא בְּעוֹבְדוֹי, זְמִינֵן אֵינוֹן צְדִיקָא לְבַעֲדַע לִיה בְּלִבְהוֹן, וְכַדִּין יִסְגִּי סְכֻלְתָּנוּ
בְּלִבְהוֹן כְּאִילוּ וְזוּ לִיה בְּעֵינָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה כה) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה
אֶלְהֵינוּ זֶה וְגו'. וּשְׁמׁוֹת הַנִּשְׁמָה בְּזוֹף יֵתֵר מִכּוֹלָם, עַל שִׁיְהִיו שְׁנֵיהֶם קִיּוּמִים וְיִדְעוּ
וְיִשְׁיִגּוּ אֶת בּוּרָאָם וְיִהְיוּ מְזִיּוּ הַשְּׁכִינָה, וְזֶה הַטּוֹב הַגָּנוּז לְצְדִיקִים לְעַתִּיד לְבָא.
הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית כה) וְאֶלֶּה תוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם, אִלּוּ הֵם תוֹלְדוֹת
הַשְּׁמׁוּזָה וְהַשְּׁוֹזֵק שִׁיְהָא בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן. בֶּן אֲבִרְהָם, הִיא הַנִּשְׁמָה הַזּוֹכָה
לְכַף וּלְהִיּוֹת שְׁלִימָה בְּמַעְלָתָהּ. (בראשית כה) אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הַנִּשְׁמָה
מוֹלִידָה הַשְּׁמׁוּזָה וְהַשְּׁוֹזֵק הַזֶּה בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי זְוִיָּא, הָא דְּתַנִּינֵן
דְּעַתִּיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵשׂוֹת סְעוּדָה לְצְדִיקִים לְעַתִּיד לְבָא, מֵאִי הִיא.
אָמַר לִיה, עַד לֹא אֲזַלִּית קָמִי אֵינוֹן מִלֵּאכִין קְדִישִׁין מֵאֵרִי מֵתַנִּינֵין הָכִי שְׁמִיעַ לִי,
כִּיִן דְּשְׁמִיעִית הָא דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶתִּישְׁבָּא בְּלִבָּאִי, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
סְעוּדַת הַצְּדִיקִים לְעַתִּיד לְבָא, כְּהֵאִי דְּכַתִּיב (שמות כד) וַיִּזְוּוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ
וַיִּשְׂתּוּ, וְדָא הוּא דְּתַנִּן זְיוּנֵין. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּאֶתֵר וְזֶד תַּנִּינֵן זְהֵנִין, וּבְאֶתֵר
אֲוֹרָא תַנִּינֵן זְיוּנֵין, מֵאִי בִין הָאִי לְהָאִי. אֶלֶּא הָכִי אָמַר אָבוּי, הַצְּדִיקִים שְׁלֹא זְכוּ

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אמר רבי יהודה ברבי שלום, אם כן מהו לוינתן ומהו השור, דכתיב, כי בול
הרים ישאו לו. אמר רבי יוסי, והא פתיב, (ישעיה כו) בעת ההיא יפקוד ה' בנורבו
הקשה והגדולה והמוזקה על לוינתן גווש בריוז ועל לוינתן גווש עקלתון והרג את
התנין אשר בים, הא הכא תלתא. אלא רמוז הוא דקא רמוז על מלכותא. אמר
רבי תנזום לית לבימר על מה דאמרו רבנן, ודאי כף היא. אמר רבי יצחק,
אנא הוינא קמיה דרבי יהושע, ושאיכנא האי מלה, אמרנא, האי סעודתא
דצדיקיא לעתיד לבא אי כף הוא, לא אתיישבא בלבאי, דהא אמר רבי
אלעזר, סעודת הצדיקים לעתיד לבא כהאי גוונא דכתיב, (שמות כד) ויזונו את
האכלים ויאכלו וישתו. אמר רבי יהושע שפיר קאמר רבי אלעזר, וכף הוא.
עוד אמר רבי יהושע, האי מהימנותא דאמרו רבנן לרובא דעלמא, דזמינין אינון
בהאי סעודתא דלוינתן וההוא תורא וקמישתי זמרא טב דאתגטר מפד אתברי
עלמא, קרא אשכוזו ודרשו, דכתיב, (ויקרא כו) ואכלתם לזמכם לשובע. דאמר
רבי זירא, כל מיני פיתוי פתה הקדוש ברוך הוא לישראל להזוזירם למוטב,
ודא הוא יתיר מפלהון, דאמר להו ואכלתם לזמכם לשובע. ובקלות, (ויקרא כו)
ואכלתם ולא תשבעו, ודא קשיא להו מפלהו. מאי טעמא, דכתיב, (שמותכו) מי
יתן מותנו ביד ה' בארץ מצרים וגו'. אמר רבי זירא, מלמד דמשום האכילה
בסרו נפטם למוות בידם. פיון שראה הקדוש ברוך הוא תאותם, אמר להם,
(ויקרא כו) אם תשמעו לקול המצות, ואכלתם לשובע כדי להניח דעתם. כהאי
גוונא זבמו רבנן דגלותא אתבישר, אסתכמו על קראי דאורייתא ואמרו דזמינין

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דף קלד ע"ב

אמר רבי יוחנן, לית לן לסתור מהימנותא דכפא אלא לקיימא ליה, דהא אורייתא אסהידת עלוי, דהא אנן ידעין מהימנותא דצדיקיא וכסופא דלהון מאי היא, דכתיב, (שיר השירים א) נגילה ונשמחה בה, ולא באכילה. (שיר השירים א) נזכרה הודיה בנין. והיא סעודתא דזמנין בה, דהא לן וזלק למהני מנה וזו היא השמחה והשחוק. ואלה תולדות יצחק, שיצחקו הצדיקים לעתיד לבוא. אברהם הוליד את יצחק, וכות הנשמה מוליד השחוק הזה והשמחה בעולם.

ואלה (בראשית כח) תולדות יצחק וגו'. פתח רבי וז"ל ואמר (תהלים קו) מי ימלא גבורות יי ישמיע כל תהלתו. תא וז"ל, כד בעא קודשא בריך הוא וסליק ברעותא קמיה למברי עלמא, הוה מסתכל באורייתא, וברא ליה, ובכל עובדא ועובדא דברא קודשא בריך הוא בעלמא הוה מסתכל באורייתא, וברא ליה. דהא הוא דכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו אמון ואהיה (דף קלד ע"ב) שעשועים יום יום אל תקרי אמון, אלא אובן.

כד בעא למברי אדם אמרה תורה קמיה, אי בר נש יתברי, ולבתר יוטי ואנת תידון ליה, אמאי יהון עובדי ידך למגנא, דהא לא ייכול למסבל דינך. אמר ליה קודשא בריך הוא, הא אתקינת תשובה עד לא בראתי עלמא, אמר קודשא בריך הוא לעלמא בשעתא דעבד ליה וברא לאדם, אמר ליה, עלמא עלמא, אנת ונימוסך לא קיימין אלא על אורייתא. ובגין כך בראתי ליה לאדם בה, בגין דיתעסק בה. ואי לאו, הא אגא אהדר לך לתהו ובהו וכפא בגיניה דאדם קיימא, דהא הוא דכתיב, (ישעיה מו) אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. ואורייתא קיימא ומכרוא קמיהו דבגי נשא, בגין דיתעסקו וישתדלו בה ולית מאן דירכין אודניה.

תא וז"ל, כל מאן דאשתדל באורייתא איהו קיים עלמא, וקיים כל עובדא ועובדא על תקונייה פדקא יאות, ולית לך כל שייפא ושייפא דקיימא ביה בבר נש, דלא הוי לקבליה בריה בעלמא. דהא כמה דבר נש איהו

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דף קלה ע"א

בְּאוֹרֵייתָא אֵינּוֹן כָּל רִזִין עֲלָאִין וְנִתְיַמִּין דְּלָא יִכְלִין לְאַתְדַּבְּקָא, בְּאוֹרֵייתָא
כָּל אֵינּוֹן מִלִּין עֲלָאִין, דְּאַתְגְּלִיין וְלָא אֲתַגְּלִיין, בְּאוֹרֵייתָא אֵינּוֹן כָּל מִלִּין
דְּלַעֲיִלָא וְלִתְתָא, כָּל מִלִּין דְּעֲלָמָא דִּין, וְכָל מִלִּין דְּעֲלָמָא דְּאַתִּי בְּאוֹרֵייתָא
אֵינּוֹן, וְלִית (דף קלה ע"א) בְּמֵאן דְּיִשְׁעֻז וְיִדַּע לֹון, וּבְגֵין כֶּה כְּתִיב, (תהלים קו) בְּיָ יִמְלֹל
גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ.

תָּא וְזוּי אָתָּא שְׁלֻמָּה וּבְעָא לְמִיָּקָם עַל מִלּוּי דְּאוֹרֵייתָא, וְעַל דְּקָדוּקֵי
אוֹרֵייתָא, וְלָא יִכִּיל, אָמַר (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אֲוֹכְמָה וְהִיא רִוּוּקָה מִמֶּנִּי. דְּוֹד
אָמַר, (תהלים קיט) גָּל עֵינֵי וְאֲבִיטָה נְפֻלָּאוֹת מִתּוֹרָתְךָ.

תָּא וְזוּי, כְּתִיב בְּשְׁלֻמָּה (מלכים א ה) וַיְדַבֵּר שְׁלֵשֶׁת אֲלָפִים מִשְׁל וַיְהִי שִׁירוֹ
וְזַמְשָׁה וְאֲלָף. וְהָא אוֹקְמוּהָ. דְּזַמְשָׁה וְאֲלָף טַעֲמִים הֵווּ בְּכָל מִשְׁל וּמִשְׁל
דְּהָוָה אָמַר. וּמָה שְׁלֻמָּה דְּאִיהוּ בְּשֵׁר וְדָם כֶּה הֵווּ בְּמִלּוּי, מִלִּין דְּאוֹרֵייתָא
דְּקָאֵמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אֲוֹת כְּמָה וְכְמָה, דְּבְכָל מְכָה וּמְכָה אִית
בָּהּ כְּמָה מִשְׁלִים, כְּמָה שִׁרִין, כְּמָה תּוֹשְׁבֹוֹן, כְּמָה רִזִין עֲלָאִין, כְּמָה
וְזַכְּמָאן וְעַל דָּא כְּתִיב בְּיָ יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יְיָ.

תָּא וְזוּי, מָה כְּתִיב לְעִילָא, (בראשית כה) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִשְׁמָעֵאל, דְּאֵינּוֹן תְּרִיסַר
זְשִׁיאִין, לְבַתֵּר אָמַר וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק, סְלָקָא דְּעֵתְךָ דְּכִיּוֹן דְּכְתִיב בֵּיה
בְּיִשְׁמָעֵאל דְּאוֹלִיד תְּרִיסַר זְשִׁיאִין, וְיִצְחָק אוֹלִיד תְּרִין בְּגִין, דְּדָא אֲסַתְלַק
וְדָא לָא אֲסַתְלַק. עַל דָּא כְּתִיב בְּיָ יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יְיָ, דָּא יִצְחָק, וְיִצְחָק אֲפִיק
לִיה לִיעֶקֶב דְּהָוָה אִיהוּ בְּלוּזוּדוּי יִתִּיר מִכְּלָהוּ, דְּאוֹלִיד תְּרִיסַר שְׁבָטִין,
קִיּוּמָא דְּלַעֲיִלָא וְתִתָּא. אֲבָל יִצְחָק לְעִילָא בְּקָדוּשָׁה עֲלָאָה (ס"א וּשְׁמַעֲאֵל) וְעֵשׂוֹ

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דף קלה ע"ב

רבי יצחק קם ליליא וזר (דף קלה ע"ב) למלעי באורייתא, ורבי יהודה קם בקסרוי, בההיא שעתא. אמר רבי יהודה, איקום ואיזיל לגבי רבי יצחק, ואלעי באורייתא ונתנובר כוודא. אול עמיה וזקיה בריה דההוה רביא. פד קריב אבבא, שמע ליה לרבי יצחק דההוה אמר, ויהי אנורי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לוזי רואי, האי קרא לאו רישיה סיפיה וכלאו סיפיה רישיה, מאי שנא דקודשא בריך הוא אצטריך לברכא ליה ליצחק, בגין דאברהם לא ברכיה. מאי טעמא, משום דלא יתברך עשו, ועל דא סליקו אינון ברכאן לקודשא בריך הוא, ואוקמוה. וישב יצחק עם באר לוזי ראי, מאי לוזי ראי, אלא דאתנובר בה בשכינתא, בירא דמלאך קיימא אתנוזי עלה, כתר גומו, ובגין כך ברכיה.

אדהכי, בטש רבי יהודה אבבא ועאל, ואתנוברו. אמר רבי יצחק, השתא וזנא דשכינתא בהדן. אמר רבי יהודה, האי באר לוזי רואי דקאמרת שפיר, אבל במלה אשתבע. פתוז ואמר, (שיר השירים ד) מעין גנים באר מים זינים ונזלים מן לבנון, האי קרא אתמר אבל הא אוקמוה, מעין גנים דא אברהם באר מים זינים דא יצחק, ונזלים מן לבנון דא יעקב. באר מים זינים דא יצחק, היינו דכתיב וישב יצחק עם באר לוזי ראי. ומאי באר דא שכינתא. לוזי, דא וזי העולבמים, צדיק וזי העולבמים וליה לאפרשא לון, וזי הוא בתרי עלמין, וזי לעילא, דאיהו עלבא עלבא, וזי לגבי עלבא תתאה, ועלבא תתאה בגיניה קיימא ונהרא.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תא וזוי, סיהרא לא אתנהירת, אלא כד וזיא ליה לשמשא, וכיון דוזיא ליה, אתנהיר. ועל דא האי באר לזוי רואי ודאי, וכדין אתנהרא, וקיימא במיין וזיין, לזוי ראי, בגין לאתמליא ולאנתהרא מיהאי וזי.

דף קלו ע"א

תא וזוי, כתיב (דף קלו ע"א) (שמואל ב כ"ג) ובגיהו בן יהוידע בן איש נוי דהיה צדיק ונהיר לדריה, כמה דזוי דלעילא נהיר לעלמא. ובכל זמנא האי באר לזוי אסתכל וזומי, בגין לאתנהרא פדקאמרן. וישב יצוק עם באר לזוי ראי. היינו דכתיב, (בראשית כה) בקוהתו את רבקה, ויתב בהדה, ואתאזיד עמה, וזשה בלילה, דכתיב, (שיר השירים ב) שבאלו תנות לראשי. ותא וזוי, יצוק בקרית ארבע הנה בתר דמית אברהם, מהו וישב יצוק עם באר לזוי רואי, דאזדונג ביה, ואזיד ביה בההוא בירא, לאתערא רוזימותא פדקאמרן.

פתוז רבי יצוק ואמר, (קהלת א) וזרו השמש ובא השמש ואל מקומו שואף וזרו הוא שם. וזרו השמש, דא שמשא דנהיר לסיהרא, דכד אתווי בהדה כדין נהרא, ואתנהיר וזרו מאתר עלאה דקיימא עליה, מתמן ורוז תדיר. ובא השמש, לאזדונג בהדה דסיהרא. (קהלת א) הולך אל הרום, דאיהו ימינא ושוי תוקפיה ביה, ובגין דתוקפיה ביה, כל וזילא דגופא בימינא הוא וביה תליא. ולבתר סובב אל צפון, נהיר לסטרא דא ונהיר לסטרא דא. סובב סובב הולך הרוז, בקדמיתא כתיב שמש, והשתא רוז. אלא כלא נוד ורזא ונדא, וכל דא בגין דסיהרא אתנהרא מניה ויתזברון תרווייהו.

תא וזוי, כד אתא אברהם לעלמא וזביק לה לסיהרא וקריב לה, כיון דאתא יצוק אזיד בה ואתקיף בה פדקא יאות, ומשיך לה ברוזימו, כמה דאתמר דכתיב, (שיר השירים ב) שבאלו תנות לראשי. כיון דאתא יעקב, כדין אתזבר שמשא בסיהרא ואתנהיר, ואשתכוז יעקב שלים בכל סטרין, וסיהרא אתנהירת ואתתקנת בתריסר שבטין.

דף קלו ע"ב

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

פתחו רבי יהודה ואמר (תהלים קלד) הנה ברכו את יי כל עבדי יי וגו'. האי קרא אוקמוה, אבל תא וזוי, הנה ברכו את יי, ומאן אינון דיתונוון לברכא ליה לקודשא בריה הוא, כל עבדי יי, בגין דכל בר נש (דף קלו ע"ב) בעלמא מישראל אף על גב דכלא יתונוון לברכא ליה לקודשא בריה הוא, ברכתא דבגעייהו יתברכון עלאין ונתתאין מאן היא, ההיא דברכין ליה עבדי יי ולא פלהו. ומאן אינון דברכתהון ברכתא, העומדים בבית יי בלילות, אלן אינון דקיימו בפלגות ליליא ואתערי למקרי באורייתא. אלן קיימי בבית יי בלילות, דהא כדן קודשא בריה הוא אתי לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דערן. ואנן קיימי הכא לאתערא במלי דאורייתא, נימא במלי דיצוק, דאנן ביה.

מדרש הנעלם ויהי יצוק בן ארבעים שנה. רבי בו בשם רבי יוסי פתחו ואמר, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו וגו', בכמה מעלות נברא העולם, דתנינן אמר רבי אוזא בר יעקב, כל מיה שברא קודשא בריה הוא בעולמות שכו וזוץ ממונו דיו בשתוף. ומי אמר רבי אוזא הכי, וזס ושכום, דהא במלה דא יסגי פלוגתא בעלמא, דאי תימא הכי, המלאכים שהם נבראים רווח הקדש מבוש, יאמר שיש שתוף בהם, הא כל אפיא דדהון ודידן שויין.

אמר רבי אבא, במלה דא יסגי פלוגתא בעלמא, דהא תנן במתניתין דידן, דכל דעבד קודשא בריה הוא, עבד כגון גופא ונשמתא, ואי תימא דהא לית גופא למלאכים, כף הוא. אבל לית אינון יכלין למעבד עבדתא, עד שיששתף בהו ההיא נשמתא קדישא, דהיא סיועא דלעילא, ובהאי גווי כל מאי דעבד אצטריה ליהיא סיועא דלעילא מניה.

אמר רבי יוסי, בההיא שעתא דזמין קודשא בריה הוא לאוויא מתיא, והא סופא כל (ס"א עקתין), עמיקין (ס"א עתיקין) בארבעים להוי. וגזר קיים, (דברים כה) ארבעים יכנו לא יוסיף. סוף הלכותם של ישראל במדבר בשנת הארבעים. שנת קודם תוויית הגוף, ממתנת לו הנשמה בארץ ישראל. בשנת הארבעים יקומו הגופות מעפרא. בארבעים נכלא הנשם, הדא הוא דכתיב, (בראשית ז) ויהי הנשם על הארץ ארבעים יום, וכתיב (בראשית ז) ויהי מקץ ארבעים יום ויפתחו נזו. זמן גאולתם של ישראל, בשנת הארבעים הוא. ובזמנים אתא ישוב עלמא, דהיא היובל. הוזרת הנשמה לגוף, בשנת הארבעים, שהמתנה לו בארץ ישראל.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

בת בתואל בת בתו של אל. רב הוּנָא אָמַר, לֹא כֹף הוּא, וְאֵנָּה הִיטְתָּ בְּכַרְכִּי הַיָּמִים וְשָׁמַעְנָא דְהוּוּ קָרְאֵן לְהֵהוּא גְרָמָא דְשִׁדְרָה, הֵהוּא דְאֶשְׁתָּאָר בְּקַבְרָא מִכָּל גּוֹפָא, בְּתוּאֵל רַמְאָה. שְׂאֵלִית עֲלֵיהּ, אָמְרוּ דְהוּא פְּרִישָׁא (דְּמִיָּא) דְּוּוּיָא, דְּאִיהוּ רַמְאָה, וְהֵהוּא גְרָמָא הוּא רַמְאָה מִכָּל שְׂאָר גְרָמִי. דְּתַנְאָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵהוּא גְרָמָא לְבָמָה אֶשְׁתָּאָר בְּקִיּוּמָא יִתִּיר מִכָּל שְׂאָר גְרָמִי. מִשּׁוּם דְּאִיהוּ רַמְאָה. וְלִית סָבִיל טַעְמָא דְּמוּזָנָא דְּבָנֵי גִשָׁא כְּשֶׁאָר גְרָמִי, וּבְגִינֵי כֹף הוּא תַקִּיף מִכָּל גְרָמִי וְהוּא לִיהוּי עֶקְרָא דְּגוֹפָא אֲתַבְּנֵי מַעֲיָה. הֲדָא הוּא דְכָתִיב בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי.

וְתַנְאָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הוּא רַמְאִי וּמַעוֹלָם רַמְאִי, וְשִׁכְן יִצְרָר הָרַע דְּאִיהוּ רַמְאִי. הֲדָא הוּא דְכָתִיב בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי גְרָמָא רַמְאָה. מִפְּדֵן אָרֶם, מִצְּמִד רַמְאִין, כְּדַתְנֵן פְּדֵנָא דְתוּרָא שֶׁהוּא צְמִד. אֲוֹזוֹת לָבָן, אֲוֹזוֹת יִצְרָר הָרַע הָאֲרָמִי, כְּדַתְנֵן בְּתוּזָה שֶׁהִיָּה מְנוּזָל בְּזוּטָאוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם נִקְרָא לוֹט. לְעֵתִיד לָבֵא שְׂלָא יְהֵא מְנוּזָל כְּדְבְּקִדְמִיתָא, כְּמֵאֵן דְּסוּזֵי וּמִטְבִּיל מִסְאָבוּתִיהּ, קָרְאֵן לִיהּ לָבָן. עַל כָּל פְּנִים אִין יִצְרָר הָרַע בְּטַל מִן הָעוֹלָם.

הָא שְׁמַע, דְּהָכִי אֵנָּן אֹקִיּוּמָא בְּמַתְנִיתָא. שְׁתֵּי בְּנוֹת לוֹט שֶׁהֵן שְׁתֵּי כּוֹזוֹת הַגּוֹף הַמְעוֹרְרוֹת לִיצְרָר הָרַע, עַכְשֵׁי שְׁאִינוּ מְנוּזָל כָּל כֹּף וְנִטְבַּל מִלְּכֹלֹכוֹ נִקְרָא לָבָן, וְאוֹתָן שְׁתֵּי בְּנוֹת אֵינָן בְּטָלוֹת מִמּוֹשֵׁ, הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (בְּרַאשִׁית כֵּט) וְלָלָבָן שְׁתֵּי בְּנוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי כֹף הוּא, תִּמְן כְּתִיב בְּכִירָה וְצַעֲרָה וְהָכֵא כְּתִיב גְּדוּלָה וְקִטְנָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲבָל אֵינָן בְּכוֹן לְעֵשׂוֹת רַע וְלִהְתְּעוֹרֵר לִיצְרָר הָרַע כְּמַתְנִיזָה. מִשְׁמַע דְכָתִיב שֵׁם הַגְּדוּלָה לָאָה, שְׂלָאָה מִכּוֹזָה וּמִרְשָׁעָתָה. וְשֵׁם הַקִּטְנָה רוּזַל, שְׂאִין בָּהּ כּוֹז הַמְעוֹרְרֵר, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (יִשְׁעִיָּה נֵג) וְכַרוּזַל לִפְנֵי גּוֹזִיָּה נְאֻלְמָה. אָמַר רַב הוּנָא, זֶה יִצְרָר הָרַע וְשְׁתֵּי בְּנוֹתָיו, מַתְנִיזָה מִכּוֹמוֹת שֶׁהִיוּ בְּרַאשׁוֹנָה.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אמר רבי אוןא בר יעקב, תא וזוי, מה פתיב, ויעתר יצוק לה לנכוז אשתו כי עקרה היא. אמר רבי אוןא מפני מה היא עקרה, מפני שיצא הרע אינו נמצא בכוזו בעולם, ועל כך אין נמצא פריה ורביה וולתי בתפלה, מה פתיב, ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו. כיון שמתעורר יצא הרע, נמצא פריה ורביה.

אמר רבי יוסי, אם פן מה הפרש בין העולם הזה לאותו הזמן, ועוד דהא קרא קאמר דקודשא בריה הוא עביר. אמר רבי אוןא, כף הוא, דקודשא בריה הוא אתער ליה ליהוא ענינא דצריה לוונא, ולא לכל שעתיא דיהא תדיר עם בר נש כמו פען, דאיהו אשתכוז תדיר וונטאן ביה בני נשא, אלא ליהוא וונא בלחודוי, ההיא, ואתערותא אתערותא דקודשא בריה הוא ליהוי, הדא הוא דכתיב, (יוזקאל לו) והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר. מהו לב בשר. אמר רבי יהודה, לב להוציא בשר ולא לדבר אזור.

רבי יצוק ברבי יוסי הוה אתי מקפוטקיא ללוד, פגע ביה רבי יהודה. אמר ליה רבי יצוק, תאמר דנובירנא וזכימי מתניתא אתערנו ליהאי ענינא, דיצא הרע יתנשי מן עלמא בר ההיא שעתיא לויונא. אמר ליה, ווייך הכי אצטריה יצא הרע לעולם כמטרא לעולם, דאלמלא יצא הרע, וודוותא דשמעתא לא ליהוי, אבל לא מנוולה פקדמיתא למוזטי ביה. הדא הוא דכתיב, (ישעיה יא) לא ירעו ולא ישויתו בכל הר קדשי וגו'. אמר רבי שמעון, הוא לבא דמדוריה דיצא הרע ביה. רבי אליעזר אומר, לבא טבא, בנינא דגופא ונשמטא, ובגין כך פתיב (דברים י) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך דהוא עקרא דכלא.

כד אתא רב פהנא אמר, הכי אמרין משמיהון דמארי מתניתא, תרי בנינא דגופא אינון, כבדא ולבא. דאמר רבי שמעון אמר רבי יהודה, כבדא ולבא אינון מנהגי גופא בכל סטרי אברוי, מנהגא דרישא מווא. אבל דגופא אינון תרין וקדמאה הוא כבדא, תנינא לבא. והיינו דכתיב בפרשתא, (בראשית כו) ויתרוצצו הבנים בקרבה, אלין תרין בניני דגופא.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

במאי טעמא ויתרוצצו. משום דלכא (אתער) אתנשי מניה יצר הרע. ויתרוצצו, (שאלו) וישליו מבעי ליה. אלא אמר רב הונא, ויתרוצצו וישברו, כלומר זשבר כוזם וזילם. אמר רבי יהודה, הגוף מהו אומר, אם כן למה זה אנכי ולמה נבראתי. מיד (בראשית כו) ותקף לדרש את ה'.

(בראשית כו) ויאמר ה' למה שני גוים בבטנה ושני לאומים וגו'. אלו השני גוים הכבוד והלב. רבי יוסי אמר, המון והלב. רבי יהודה אמר, המון אין בכלל זה, משמע דכתיב בבטנה, והמון אין בבטן אלא בראש. ושני לאומים במענה וגו', ורב יעבוד צעיר זהו הכבוד שהוא רב וגדול, והוא משמש לפני הלב. דאמר רבי יהודה, הכבוד קולט הדם ומשמש בו לפני הלב. (בראשית כה) ויצא הראשון אדמוני. אמר רב פהנא, הכבוד הוא הראשון והוא אדמוני. למה הוא אדמוני, על שכולע את הדם תזולה. רבי אליעזר אומר, למה נקרא שמו ראשון, על שהוא ראשון לבלוע הדם מכל המאכל, והוא ראשון לדם אבל לא ליצירה. ובמאן נזקים ורב יעבוד צעיר, על שהוא רב וגדול בשעורו מן הלב והוא עובד ללב.

אמר רבי אבא, למה אתא פרשתא דא, אלא לאוונאה לבני עלמא דאף על גב דהיא שלימותא ליהוי בארעא, ארוזיה וטבעיה דעלמא לא אשתני. רבי יסא אמר בא וראה הכבוד הוא הצד ציד והוא ציד בפיו, והלב הוא הוושב והוא (בראשית כה) יושב אהלים הדא הוא דכתיב (בראשית כו) ויוד יעקב נזיד. וזושב מושבות, נושא ונותן בתורה.

ויוד יעקב נזיד. רבי בא בשם רבי אוןא אמר, לעולם טבעו של עולם אינו משתנה, בא וראה, מה פתיב, ויוד יעקב נזיד, כמה דאת אמר אשר זדו עליהם ותרגמו דושיבו. כלומר הלב וזושב ומהרהר בתורה בידיעת בוראו. מה פתיב, ויבא עשו מן השדה. והוא עיף. הכבוד שדרך טבעו לצאת ולצוד ציד בפיו לבלוע ואינו מוצא, נקרא עיף. והוא אומר ללב, עד שאתה מהרהר בדברים אלו בדברי תורה, הרהר באכילה ובשתיה לקיים צופה. הדא הוא דכתיב, ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה, כי כן דרכי לבלוע הדם ולשגר לשאר האברים. פי עיף אנכי, בלא אכילה ושתיה. והלב אומר, תן לי הראשון והמובור מכל מה שתבלע, תן לי בכורתך, הדא הוא דכתיב, (בראשית כה) מכרה כיום את בכורתך לי, קונמיתא דתאיבא. עד שהלב מהרהר וזושב במאכל, בולע הכבוד. דאלמלי ההוא פסופא והרהורא דלכא

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

מתניתין, תנן ארבע רווחות העולם מנשכין, ועתיד קודשא בריך הוא להתעורר רווח אגוד לקיים הגוף, שיהא כלול מד' רווחות. הלא הוא דכתיב (יוחאל לו) מארבע רווחות באי הרווח. בארבע לא כתיב אלא מארבע רווחות העולם, שיהא כלול מארבעתם. ותאנא, אותו הרווח הוא רווח המוליד, הוא הרווח האוכל ושותה. ואין בין העולם הזה לימות המשיח, אלא שעבוד מלכות בלבד. ואין בין עולם הזה לתנויית המתים אלא נקיות והשגת ידיעה. רב נזמן אמר ואריכות ימים.

אמר רב יוסף וכי ימות המשיח ותנויית המתים לאו ווד הוא. אמר ליה, לא. דתנן, בית המקדש קודם לקבוץ גלויות, קבוץ גלויות, קודם לתנויית המתים, ותנויית המתים הוא אגודן שבכסם. מנא לן, דכתיב (תהלים קמו) בונה ירושלים ה' גדווי ישראל יכנס הרופא לשבורי לב ומנבש לעצבותם. זו היא תנויית המתים, שהיא הרפואה לשבורי לב על מתיהם. בונה ירושלים תזכה, ואגודו גדווי ישראל יכנס, והרופא לשבורי לב אגודן על הכל.

תנן, מ' שנה קודם הקבוץ גלויות לתנויית המתים, כדאמרין ויהי יצחק בין ארבעים שנה. האי מ' שנה, מאי עבדתיהו. אמר רב כהנא אמר רבי ברוקא, מקבוץ גלויות עד תנויית המתים, כמה צרות, כמה מלחמות יתעוררו על ישראל, ואשרי הנמלט מהם, דכתיב, (דניאל יב) בעת ההיא ימלט עמך כל הנמצא פתוב בספר. רבי יהודה אמר מהכא, (דניאל יב) יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים. רבי יצחק אמר מהכא, (זכריה יג) וצרפתים כצרוף את הכסף ובזנתים כבוזון את הזהב. ובאותם הימים, יהיו ימים אשר יאמרו (קהלת יב) אין לי בהם זופץ, ומשעה שיעברו הצרות עד תנויית המתים מ' שנה.

רב הונא אמר, תא וזוי (יהושע ה) פי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר וגו' אשר לא שבעו בקול ה', כהאי גוונא (גיפא) הכא. אמר רבי יוסף, כל אלן ווד

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

רבי אלעזר בן ערר, הוה יתיב, והוה קא מצטער בנפשי טפי עאל לקמיה רבי יהושע. אמר ליה וזיוו זהירו בו צינא דעלמא למה וזשוכן. אמר ליה, וזיוו ודזוילו סגי עאל בי, דהא אנא וזמי מיה דאתערו וזברנא מארי מתניתא, דשארית עלמיהו ריוז קדישין. והוה דאתערו, דבשתינאי זיה פורקנא, שפיר. אבל אנא וזמי אורכא יתירא על אינון דיירא עפרא, דבאלף שתינאי לזמן (שמות י"א) ארבע מאות ותמנא שנין מניה, יהיו קיימין כל דיירי עפרא בקיוביהוון. ובזניי כף אתערו וזברנא, על פסוקא דקרא לון בני וזת, וזת, דיתערו לזו"ת שנה, והיינו דכתיב, (ויקרא כה) בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אווזתו. כשישתלם הזאת, שהוא זמשת אלפים וארבע מאות ותמנא, תשובו איש אל אווזתו, אל זשמתו, שהיא אווזתו וזולתו.

(עוד) אמר רבי יהושע לא תקשי לך האי, דהא תנינן ג' כהות הן, של צדיקים גמורים ושל רשעים גמורים ושל בינונים. צדיקים גמורים יקומו בקימה של מתי ארץ ישראל, מהיום כמה שנים, שהם קודמים בתזוזה, בשנת הארבעים של קבוץ גלויות. והאזוונים כלם, לזמן ארבע מאות ושמונה שנה לאלף הששי, כדקאמרן. מאן יזכה להאי ארכא, מאן יתקיים בקיום דתיה בין האי זמנא, ועל דא אצטעירנא בנפשי.

אמר ליה, רבי, הא תנינן, (בראשית א) יהי אור, יהי ר"ז. וזר ואמר, בתשובה יתקדם כלא. אמר רבי יהושע, אי לאו דאמרת הכי, אוסיפנא פומין למצפי פורקנא כל יומא, דכתיב, (ישעיה לב) וזסן ישועות. מהו ישועות, אלו המצפים ישועות בכל יום.

מה הוא דעתוי דרבי אלעזר. היינו דכתיב, (דניאל יב) ורבים מיישני אדמת עפר יקיצו. משמע דכתיב מיישני אלו הם הצדיקים הנקדמים בזויהם קודם זה. וכמה שנים הם נקדמים, רבי יהודה אומר מאתים ועשר שנים. רבי יצחק אומר, רד"י שנה, דכתיב, (במדבר כד) ויר"ד מיעקב וגו'. יר"ד שנה נקדמים הצדיקים לשאר כל אדם. רב זוזמן אומר, לפי השיעור שנכלה בעפר. אומר

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

פתחו רבי יצחק ואמר. (בראשית כה) ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקוהו את רבקה וגו'. בן ארבעים שנה, אמאי אתא לממני הכא דהוה בן ארבעים שנה כד נסיב לה לרבקה, אלא ודאי הא אתכליל יצחק בצפון ודרום, באשא ובמא, וכדין הוה יצחק בן ארבעים שנה בקוהו את רבקה. כמראת הקשת, ירוק וזוור סומק. בת שלש שנים אָוידָּהּ, כד אָוידָּהּ בַּת רַבְקָה. וכד אוליד, אוליד בן ששים, לאולידא כדקא יאות בגין דיפוק יעקב שלם, מבין ששים שנה כדקא יאות, וכלהו אָוידָּהּ לָהּוּ יַעֲקֹב לְבַתָּר, ואתעביר גבר שלים.

בת בתואל הארמי מפרץ ארם אוזות לבן הארמי, מאי אכפת לן כולי האי, דהא כבר אתמר (בראשית כד) ובתואל ילד את רבקה וגו', והשתא אמר בת בתואל הארמי ולבתר מפרץ ארם, ולבתר אוזות לבן הארמי. אלא אוקמוה, דהות בין רשעים ואיחי לא עבדת פעובדייהו, דהות בת בתואל ומפרץ ארם, ואוזות לבן, וכלהו וזיבין לאבאשא, והיא סלקא עובדין דכשרן ולא עבדת פעובדייהו.

השתא אית לאסתכלא, אי רבקה הות בת עשרין שנין או יתיר, או בת שלש עשרה, כדין הוא שבזוא דילה דלא עבדת פעובדייהו, אכל עד כען בת שלש שנים הות, מאי שבזוא דילה. אמר רבי יהודה בת שלש שנים הות, ועבדת לעבדא כל ההוא עובדא.

דף קלע"א

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אמר רבי יצחק, אף על גב דכולי האי עברת, לא ידענא עובדהא אי אינון
כשראן או לאו. (דף קלע"א) אלא, תא וזוי, כתיב, (שיר השירים ב) כשושנה בין
הווינים כן רעיתי בין הבנות. כשושנה, דא כנסת ישראל דאיהי בין
אוכלוסהא כורדא בין כובין. ורזא דמלה, יצחק אתי מסטרא דאברהם
דאיהו ווסד עלאה ועבד ווסד עם כל בריין, ואף על גב דאיהו דינא
קשיא. ורבקה אתת מסטרא דדינא קשיא ואסתלקת מבניייהו ואתוברת
ביצחק, דהא רבקה מסטרא דדינא קשיא אתיא, ואף על גב דאיהי
מסטרא דדינא רפא הות, וווסטא דווסד תלי בה ויצחק דינא קשיא ואיהי
רפא, כשושנה בין הווינים הוו. ואי לאו דאיהי רפא, לא יכיל עלמא
למסבל דינא קשיא דיצחק. כגוונא דא, קודשא בריך הוא מזווג זוגין
בעלמא, ווד תקיף ווד רפא בגין לאתתקנא כלא ויתבסם עלמא.

פתוז רבי יהודה אבתריה ואמר, (בראשית כה) ויעתר יצחק לוי לנכוו אשתו.
מהו ויעתר, דקריב ליה קרבנא, וצלי עלה. ומה קרבנא קריב. עולה
קריב, דכתיב, (בראשית כה) ויעתר לו יי, כתיב הכא ויעתר לו יי, וכתיב התם
(שמואל ב כד) ויעתר אלהים לארץ וגו', מה להלן קרבן אף כאן קרבן. כתיב
ויעתר יצחק, וכתיב ויעתר לו, דנפק אשא מלעילא לקבלא אשא
דלתתא.

דבר אור, ויעתר יצחק. דצלי צלותיה, וותר וותרה לעילא לגבי מזלא
על בגין, דהא בההוא אתר תלמין בגין, דכתיב, (שמואל א א) ותתפלל על ה',
וכדין ויעתר לו יי, אל תקרי ויעתר לו אלא ויוותר לו, וותרה וותר ליה
קודשא בריך הוא, וקביל ליה, וכדין וותר רבקה אשתו.

דף קלו ע"ב

תא וזוי, עשרין שנין אשתהי יצחק עם אתתיה וכלא אולידת, עד דצלי
צלותיה. בגין דקודשא בריך הוא אתרעי בצלותהון דצדיקיא, בשעתא
דבעאן קביה צלותהון על מה דאצטריכו. מאי טעמא, בגין דיתרבי
ויתוסף רבות קודשא לכל מאן (דף קלו ע"ב) דאצטרין בצלותהון דצדיקיא.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תא וזוי, אברהם לא צלי קמי קודשא בריה הוא דיתן ליה בגין, אף על גב דשרה עקרה הות. ואי תיבא, הא כתיב, (בראשית טו) הן לי לא נתת זרע, ההוא לאו בגין צלותא הוה (כא הוה לא בעי בגין) אלא כמאן דמשתעי קמי מריה. אבל יצוק צלי על אתתיה, בגין דהא איהו הוה ידע דלאו איהו עקר אלא אתתיה, דיצוק הוה ידע ברוא דנוכמתא, דיעקב זמין למיפק מניה בתריסר שבטין, אבל לא ידע אי בהאי אתתא אי באורא, ועל דא לנכוז אשתו ולא לנכוז רבקה.

אמר ההוא רביא בריה דרבי יהודה, אי הכי אמאי לא רוזים ליה יצוק ליעקב כל כך כמו לעשו, הואיל והוה ידע דזמין איהו לקיימא מניה תריסר שבטין. אמר ליה שפיר קאמרת, אלא כל זינא רוזים ליה לזיניה ואתמשיך ואיל זינא בתר זיניה.

תא וזוי, עשו נפק סומק כמה דכתיב, (בראשית כה) ויצא הראשון אדמוני כלו וגו, ואיהו זינא דיצוק דאיהו דינא קשיא דלעילא, ונפק מניה עשו, דינא קשיא לתתא דדמיא לזיניה, וכל זינא אויל לזיניה, ועל דא רוזים ליה לעשו יתיר מיעקב כמה דכתיב, (בראשית כה) ויאהב יצוק את עשו כי ציד בפיו. כתיב הכא כי ציד בפיו, וכתיב התם (בראשית י) על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני יי.

דף קלוז ע"א

אמר רבי יצוק, כתיב, (בראשית כה) ויתרצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את יי, לאן אתר אזלת. לבי מדרשא דשם ועבר. ויתרצצו הבנים בקרבה, דיתמן הוה ההוא רשע דעשו אגוז קרבא ביה ביעקב. ויתרצצו, אתברו כמה דאמרינן, רצץ את מווזו. אתברו דא עם דא ואתפלגו. תא וזוי, דא סטרא דרוכב נזוש, ודא סטרא דרוכב על כרסיא שלימתא קדישא בסטרא (דף קלוז ע"א) דשמשא, לשמשא בסיהרא.

ותא וזוי, בגין דאתמשיך עשו אבתריה דההוא נזוש, אויל עמיה יעקב בעקימא, כנזוש דאיהו וזכים, ואיהו אויל בעקימו, כמה דאת אמר, (בראשית ג) והנזוש היה ערום וגו, וזכים. ועובדוי דיעקב לגביה הוה ליה כנזוש, והכי

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דָּבָר אֲנֹר וְיָדוּ אוֹנוֹת, דָּלָא יְכִיל לְמִיפּוֹק מֵעִיָּה מִכָּל וְכָל, אֲלָא וְיָדוּ אוֹנוֹת
בְּעֵקֶב עֲשׂוּ דָּא סִיְהָרָא, דְּאִתְכַסֵּיָא נְהוּרָא בְּגִין עֵקֶב דְּעֲשׂוּ, וְעַל דָּא
אֲצִטְרִיף לִיה לְמִיְהָר עֲמִיָּה בְּזוֹכְמָתָא, בְּגִין לְדוּוּיָא לִיה לְתַתָּא וְיִתְדַבֵּק
בְּאַתְרֵיהּ. (בראשית סה) וְיִקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִי לִיה יַעֲקֹב
וְדָאִי. תָּא וְזוּי, כְּתִיב, (בראשית סו) הִכִּי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב, נִקְרָא שְׁמוֹ לֹא כְּתִיב,
אֲלָא קָרָא שְׁמוֹ. וְיַעֲקֹבֵנִי, וְדָאִי וְזָמָא לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהָא הוּא
וְזוּיָא קְדָמָאָה אִיהוּ וְזָכִים לְאַבְרָם, כִּיּוֹן דְּאִתָּא יַעֲקֹב, אָמַר הָא וְדָאִי
וְזָכִים לְקַבְּלֵיהּ, וּבְגִין כֶּף קָרָא לִיה יַעֲקֹב.

הָא (ק"ב ע"א) אֲוִקִימָנָא בְּכָל אֲתָר, וְיִקְרָא סְתָם הָאִי הוּא דְרָגָא בְּתַרְאָה, כְּמָה
דְּכְתִיב, (ויקרא א) וְיִקְרָא אֶל מִשֶׁה וְגו'. וְהִכָּא וְיִקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב, בְּכָל אֲתָר
שְׁמִיָּה לֹא אֲקָרִי (ד"א ל"ג אלא) עַל יָדָא דְבַר גֵּשׁ. בְּאַתְרֵי אֲוֹרָא מִה כְּתִיב, (בראשית
לג) וְיִקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לִיה לְיַעֲקֹב אֵל.
אָמַר לִיה, אֲנָא אֱלֹהֵא בְּעֵלְאִי וְאַנְתָּא אֱלֹהֵא בְּתַתְאִי.

דף קלוז ע"ב

וְתָא וְזוּי, יַעֲקֹב הָוָה יָדַע דְּעֲשׂוּ הָוָה לִיה לְאִתְדַבְּקָא בְּהוּא וְזוּיָא עֲקִימָא,
וְעַל דָּא בְּכָל עוֹבְדוּי אֲתַמְשִׁיף עֲלֵיהּ כּוּזוּיָא עֲקִימָא אֲוֹרָא, (דף קלוז ע"ב)
בְּזוֹכְמָתָא בְּעֵקִימוֹ, וְהִכִּי אֲצִטְרִיף. וְאַתְיָא דָּא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
מֵאִי דְכְתִיב, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדוֹלִים, דָּא יַעֲקֹב וְעֲשׂוּ.
(בראשית א) וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרֹמֶשֶׁת, אֲלֵיךְ שְׂאָר דְרָגִין דְּבִיעִיָּהוּ, וְדָאִי
אֲתַעֲבִיד יַעֲקֹב וְזָכִים לְקַבְּלֵיהּ דְּהוּא וְזוּיָא אֲוֹרָא וְהִכִּי אֲצִטְרִיף.

וּבְגִין כֶּף בְּכָל יְרוּזָא וְיָרוּזָא וְזָד שְׁעִיר, בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא לִיה לְאַתְרֵיהּ
וְיִתְפָּרֵשׁ מִן סִיְהָרָא. וְכֵן בְּיוֹמֵי דְכַפּוּרֵי לְאַקְרָבָא הוּא שְׁעִיר, וְדָא בְּזוֹכְמָה

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דף קלטע"א

ובגין כה, ישראל מקדמין ונוכמין ליה בנזכמה, בעקימו, בגין דלא יכיל
לאבאשא ולשלטאה. ועל דא יעקב דאיהו ברוך דמהימנותא, כל עובדוי
לגבי דעשו בגין דלא יהב דוכתא ליה ליהוא וזויא, לסאבא מקדשא.
ולא יקריב לגביה, ולא ישלוט בעלמא. ועל דא לא אצטריך ליה
לאברהם לאתנהגא בעוקמא, ולא ליצווק, בגין דעשו דאיהו סטרא
דהוא וזויא, עד לא אתא לעלמא. אבל יעקב, דאיהו מאריה (כ"א ע"ב)
דביתא, איבעי ליה לקיימא לקבליה דהוא וזויא, דלא יהיב ליה
שלטנותא לכל לסאבא בי מקדשא דיעקב. ועל דא אצטריך ליעקב
יתיר מכל בני עלמא. ובגין כה ישראל קדישין אתברירו וזולק עדביה
דקודשא בריך הוא, דכתיב, (דברים לב) כי זולק יי עמו יעקב וזולקתו.
(בראשית כה) ויגדלו הנערים. סטרא דאברהם גרים לון לאתגדלא וזכותיה
סייע לון, הוא הוה מנוזף לון במצות, דכתיב, (בראשית יח) כי ידעתיו למען
אשר יצוה את בני וגו', לאסגאה יעקב ועשו. (בראשית כה) ויגדלו הנערים ויהי
עשו איש יודע ציד וגו'. אמר רבי אלעזר, כל זוד וזוד אתפרש לארוזיה,
(דף קלטע"א) דא לסטרא דמהימנותא ודא לסטרא דעבודה זרה.

וכן הוה במעווי דרבקה, דתמן כל זוד אזיל לסטריה. דכד איהי אשתדלת
בעובדין דכשרן או עברת סמיה לאתר טב למעבד פקודי דאורייתא,
הוה יעקב וזדי ודוויק לנפקא, וכד הוות אזלא סמיה לאתר עבודה זרה,
הוה רשע בטש לנפקא, ואוקמוה. ובגין כה, כד אתבריא ונפקו לעלמא,
כל זוד אתפרש ואזיל ואתמשך בדוכתיה דאתווי ליה, ועל דא, (בראשית כה)
ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד וגו'. (בראשית כה) ויאהב יצווק את עשו
כי ציד בפיו, הא אוקמוה, (כמה) דכתיב, איש יודע ציד איש שדה. וכתיב

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

ואי תיבא, ה"ך לא ידע יצווק כל עובדוי בישין דעשו, והא שכנתא הות עמיה, דאי לא שריא עמיה שכנתא, ה"ך יכיל לברכא ליה ליעקב בשעתא דברכיה. אלא ודאי שכנתא הות דירא עמיה בביתא ודיירא עמיה תדיר, אבל לא אודעא ליה, בגין דיתברך יעקב בלא דעתיה אלא בדעתיה דקודשא בריך הוא. והכי אצטרף, דבההיא שעתא דעאל יעקב קמי אבוהי עאלת עמיה שכנתא. וכדין וזמא בדעתוי יצווק דאתווי לברכא, ויתברך מדעתא דשכנתא.

דף קלטע"ב

תא וזיל, (ס"א זמנא ודא, הוה יתיב רבי שמעון ושאר וזבוייא, עאל קמיה רבי אלעזר בריה. אמרו ליה לרבי שמעון, מלתא רבתא בעינן למבעי קמך בעניינא דיעקב ועשו. איך לא בעא יעקב למיהב לעשו תבשיל דטלופוזין עד דזבין ליה בכירותא דיליה, ועוד דאמר עשו ליצווק אבוהי, ויעקבני זה פעמים. אמר לון, בהדין שעתא, אתון וזיבבים לקבלא מלקות. דהאמנתון לפתגמי דעשו ושקרתון לפתגמי דיעקב, דהא קרא אסהיד עליה, (בראשית כה) ויעקב איש תם. ותו כתיב, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב. אלא, כך הוא ענייניה דיעקב עם עשו, בגין דעשו הוה סני לבכירותא בקדמיתא, והוה בעי מניה דיעקב דלסבה ליה אפילו בלא כסף. הדא הוא דכתיב, (בראשית כה) ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה. (בראשית כה) ויזד יעקב זייד ויבא עשו מן השדה והוא עיף. אמר רבי אלעזר, ויזד יעקב, הא אוקמוה דהא בגין אבלותא דאברהם הוה, אבל ויזד יצווק זייד מבעי ליה, אלא ויזד יעקב זייד, דאיהו הוה ידע עקרא (דף קלטע"ב) דיליה, בההוא סטרא דאתדבק ביה, ובגין כף עבד תבשילין סומקין. עדשים, תבשיל סומקא, דתבשילא דא מתבר וזילא ותוקפא דדמא סומקא בגין לתברא תוקפיה וזיליה. ובגין כף, עבד ליה בזוכמתא, בההוא זיונא סומקא.

ועל ההוא תבשילא אודבן ליה לעבדא וזבין בכירותיה ליעקב. ובההיא שעתא ידע יעקב דבגין שעיר וזד דיקרבון ישראל לגבי דרגא דיליה, יתהפך לעבדא לבנוי ולא יקטרג לון. ובכלא אול יעקב לגביה דעשו בזוכמה, בגין ההוא דרגא וזכים דעשו, ולא יכיל לשלטאה ואתכפיא ולא אסתאב (ביה) ביתיה ואיהו יגין עליה. (ווסר, ובזמנא בספרא אורינא וז"ל ויאמר עשו אל יעקב (בראשית

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אמר רבי יהודה, וכן בלבן אתווי הכי, בגין דהא איהו וורשא הוה, כמה דכתיב (בראשית ל) נזשתני ויברכני יי בגלגלך, ואף על גב דיעקב אקרי גבר שלים, בגין כף הוה שלים עם מאן דאצטרף ליה למיהף עמיה ברוזמי הוה אזיל, ועם מאן דאצטרף למיהף עמיה בדינא קשיא ובעקימו הוה אזיל, בגין דתרי (קמ"ז ע"א) וזלקי הוו ביה, ועליה כתיב, (תהלים י"ז) עם וזסיד תתווסד ועם עקש תתפתל. עם וזסיד בסטרא דווס"ד, ועם עקש בסטרא דדינא קשיא, כלא כדקא יאות. (בראשית כו) ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון וגו'. רבי יהודה פתו ויאמר, (תהלים י"א) יי צדיק יבונן ורשע ואוהב ר"ת נזש) וזמס שנאה נפשו. כמה עובדוי דקודשא בריך הוא מתתקנו, וכל מה דאיהו עביד כלא על דינא וקשוט, כמה דכתיב, (דברים ל"ב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא.

דף קמ ע"א

תא וזוי, לא דן קודשא בריך הוא לאדם קדמאה עד דפקיד ליה לתועלתיה, דלא יסטי לביה ורעותיה לארוו אורא בגין דלא יסתאב. ואיהו לא אסתמר, ועבר על פקודי דמאריה ולבתר פן דן ליה דינא. (דף קמ ע"א)

ועם כל דא, לא דן ליה כדקא וזוי ליה, ואורף עמיה רוזניה ואתקיים יומא וזד דאיהו אלה שנין, בר אינון שבועים שנים דמסר ליה לדוד מלכא דלא הוה ליה מגרמיה כלום.

כגוונא דא, לא דן ליה לבר נש פעובדוי בישין דאיהו עביד תדיר, דאי הכי לא יכיל עלמא לאתקיימא, אלא קודשא בריך הוא ארף רוזניה עם צדיקיא, ועם רשיעיא יתיר מצדיקיא. עם רשיעיא בגין דיתובון בתיובתא שלומתא, דיתקיימון בהאי עלמא ובעלמא דאתי. כמה דכתיב, (יחזקאל ל"ג) וזי אני נאם יי וגו' אם אופץ וגו' כי אם בשוב רשע בדרך וזויה. וזויה

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אָבֵל קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מִדְּקָדֵק עִם צְדִיקָא תְּדִיר, בְּכָל עוֹבְדֵי דְאֵינוּן
עוֹבְדֵי. בְּגִין דְּיָדַע דְּלֹא יִסְטוּן לְיַמֵּינָא וּשְׂמַאלָא, וּבְגִין כֶּךָ אֲבוּזִין לֹון. לֹא
בְּגִינֵיהּ, דְּהָא אִיהוּ יָדַע יִצְרָא וְתוֹקְפָא דְמַהֲיַמְנוּתָא דְלֵהוּן, אֲלֵא בְּגִין
לְאַרְמָא רִישֵׁיהוּן בְּגִינֵיהוּ.

דף קמ ע"ב

כְּזוֹנָא דֹא, עֵבֶד לִיהּ לְאַבְרָהָם, דְּכְתִיב, (בראשית כב) וְהֶאֱלֹהִים גָּסָה אֶת
אֲבְרָהָם. מֵאִי גָסָה, הֲרַבְּמַת גָּס. כְּמֹה דְאֵת אָמַר (ישעיה סב) הָרִיבוּ גָס, (ירמיה ד)
שְׂאוּ גָס, אָרִים דְּגָלָא דִּילִיהּ בְּכָל עֲלָמָא, וְאִף עַל גַּב דְּהָא אֲתַמַּר, בְּגִין דֹּא
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אָרִים דְּגָלָא דְאַבְרָהָם בְּעִינֵיהוּן דְּכָלָא, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב גָּסָה אֶת אֲבְרָהָם, אוֹף הֵכִי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין לְאַרְמָא דְּגָלָא
דְּצְדִיקָא אִיהוּ בּוּזִין לֹון, לְאַרְמָא רִישֵׁיהוּ בְּכָל עֲלָמָא. (תהלים יא) צְדִיק יְבוּזִין,
מֵאִי טַעְמָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּגִין דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כִּד אֲתַרְעֵי בְּהוּ
בְּצְדִיקָא, מִהּ כְּתִיב, (ישעיה גג) וְיִי וְזוֹפֵץ דְּכָאוּ הוֹזְלִי. וְאוֹקְמוּהָ. אָבֵל בְּגִין
דְּרַעוּתָא דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא אֲתַרְעֵי אֲלֵא בְּנִשְׁמַתָּא, אָבֵל בְּזוֹפָא לֹא,
דְּהָא נִשְׁמַתָּא אִיהִי דְּמֵיָא לְנִשְׁמַתָּא דְּלַעֲיָלָא, וְזוֹפָא לֹא אִיהוּ וְזִי
לְאַתְאֲוֹדָא לְעִילָא, וְאִף עַל גַּב דְּדִיוֹקָנָא דְּזוֹפָא בְּרֹא עֲלָתָא. (דף קמ ע"ב) אִיהוּ.

וְתֵא וְזִי, בְּזַמְנָא דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּנִשְׁמַתִּיהּ דְּבַר גָּס,
לְאַתְהַנָּתָא (נ"א לַאֲתַנְהָרָא) בְּהּ, מוּזִי לְזוֹפָא בְּגִין דְּתַשְׁלוּט גְּשַׁמְתָּא. דְּהָא בְּעוֹד
דְּנִשְׁמַתָּא עִם זוֹפָא, נִשְׁמַתָּא לֹא יִכְלָא לְשַׁלְטָאָה. דְּכִד אֲתַרְעֵי (נ"א אֲתַבַּר)
זוֹפָא, נִשְׁמַתָּא שְׁלֵטָא. צְדִיק יְבוּזִין, מֵאִי צְדִיק יְבוּזִין, כְּמֹה דְאֵת אָמַר, (ישעיה
כו) אָבֵן בּוּזִין, הֵכִי נְמִי צְדִיק יְבוּזִין, אֲתַקִּיף לִיהּ. כְּהֵאִי אָבֵן בּוּזִין, דְּהֵאִי (ישעיה
כו) פְּנֵת יִקְרַת, הֵכִי נְמִי צְדִיק יְבוּזִין.

וְרִשְׁעֵי וְאוֹהֲבֵי וְזַמְסֵי שְׁנָתָה נְפִשׁוּ. מֵאִי שְׁנָתָה נְפִשׁוּ, סִלְקָא דְּעֵתְךָ דְּקוֹדֶשׁא
בְּרִיךְ הוּא הוּי דְּנְפִשׁוּ שְׁנָתָה לְהַהוּא רִשְׁעֵי. אֲלֵא הַהוּא דְּרָגָא דְּכָל נִשְׁמַתִּין

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תָּא וְזוּי, כּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, פְּקִיד לִיה לְאוֹטָבָא לִיה, יְהִיב לִיה וְזַכְּמִתָּא, אֶסְתַּלַּק בְּדַרְגוּי לְעֵילָא. כּד גְּזוּת לְתַתָּא, וְזַמָּא תִיאוּבְתָא דִיִּצְר הָרַע וְאֶתְדַבֵּק בֵּיה, וְאֲנָשִׁי כָּל מַה דְּאֶסְתַּלַּק (ס"א ד'אסתכל), בִּיקְרָא עֲלָאָה דְּמַרְיָה. אַתָּא גְּזוּ, בְּקַדְמִיתָא פְּתִיב, (בראשית ו) גְּזוּ אִישׁ צַדִּיק תְּמִים הָיָה, וּלְבַתֵּר גְּזוּת לְתַתָּא, וְזַמָּא וְזַמְרָא תַקִּיף, דְּלֹא צָלִיל, מוּזַד יוֹמָא, וְאֶשְׁתִּי מַנְיָה, וְאֶשְׁתַּכַּר וְאֶתְגַּלִּי, כְּמָה דְּכַתִּיב, (בראשית ט) וַיִּשְׁתֶּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בַּתוֹךְ אֶהְלֵה.

אַתָּא אַבְרָהָם, אֶסְתַּלַּק בְּזַכְּמִתָּא, וְאֶסְתַּכַּל בִּיקְרָא דְּמַאֲרִיָּה, לְבַתֵּר (בראשית יב) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם יְמַצְרִימָה לְגֹר שָׁם כִּי כָּבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ וְגו'. לְבַתֵּר מַה פְּתִיב, (בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאֶשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנְּגַבְתָּה, וְאֶסְתַּלַּק לְדַרְגָּיָה קַדְמָאָה דְּהוּה בֵּיה בְּקַדְמִיתָא, וְעָאֵל בְּשִׁלְמָם וְנִפְק בְּשִׁלְמָם.

אַתָּא יִצְחָק, מַה פְּתִיב, (בראשית כו) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרֵאשׁוֹן וְגו'. וְאִזְל יִצְחָק וְאֶסְתַּלַּק מִתַּמְנָן לְבַתֵּר בְּשִׁלְמָם. וְכִלְהוּ צַדִּיקֵינָא, כִּלְהוּ בְּזוּיִן לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין לְאַרְבָּא רִישֵׁיהוּ בְּעַלְמָא דִּין וּבְעַלְמָא דְּאַתִּי. (בראשית כז) וַיִּשְׁאַלּוּ אֲנָשִׁי הַמָּקוֹם לְאֶשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲזוּזִתִּי הִיא, כְּמָה דְּאָמַר אַבְרָהָם בְּגִין דְּשְׁכִינְתָּא הוּה עַמִּיָּה וְעַם אֶתְתִּיָּה, וּבְגִין שְׁכִינְתָּא קְאָמַר, דְּכַתִּיב, (משלי f) אָמַר לְזַכְּמָה אֲזוּזִתִּי אֶת. וְעַל דָּא אֶתְתַּקַּף וְאָמַר אֲזוּזִתִּי הִיא. תו, אַבְרָהָם וַיִּצְחָק, הֲכִי אֶתְזוּזִי, דְּוַדַּאי בְּגִין קָרָא דְּכַתִּיב (שיר השירים ה) אֲזוּזִתִּי רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי, וּבְגִין כֶּף וְדַאי אֶתְזוּזִי לֹון לְזַמְרָא, אֲזוּזִתִּי הִיא, וְעַל דָּא אֶתְתַּקַּפוּ צַדִּיקֵינָא בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (בראשית כח) וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוֹ שָׁם הַיָּמִים וְגו'. אֶת רַבְּקָה אֶשְׁתּוֹ דִּיקָא, (ודא שְׁכִינְתָּא, כְּמָה דְּעַבְדָּה זְרָה כְּתִיב בָּהּ (שמות לב) וַיְקוּמוּ לְצוּק הַכִּי גַמִּי מִצְוּק אֶת) דָּא שְׁכִינְתָּא דְּהוּה עַמִּיָּה דְּרַבְּקָה. דְּבַר אֲזוּר, וְכִי

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אָלָא, וּדְאֵי אַבִּימֶלֶךְ וְזָכִים הָיָה, וְאִיהוּ אֲסִתְּכַל בְּאַצְטִגְנִינוּתָא דִּילִיָּהּ,
דְּאִיהוּ וְזָלוּן. כְּתִיב הֶכָּא (בְּרַאשִׁית כו) בְּעַד הַזֶּלְזוּל, וְכִתְיִב הָתָם (שׁוֹפְטִים ה) בְּעַד
הַזֶּלְזוּל נִשְׁקָפָה וְתִיבֵב אִם סִסְרָא, מִה לְהִלְךְ בְּאַצְטִגְנִינוּתָא, אוֹף הָכִי נָמִי
בְּאַצְטִגְנִינוּתָא, וְזָמָא דְלָא הָיָה כְּמָה דְהָיָה אָמַר יִצְוֹק. אָלָא וּדְאֵי אִיהוּ
בְּיִצְוֹק עֲמָה, וְאִיהִי אֲתֵתִיה. וְכִדְרִין (בְּרַאשִׁית כו) וַיִּקְרָא אַבִּימֶלֶךְ לְיִצְוֹק וַיֹּאמֶר
וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יְאוֹת הָיָה אַבִּימֶלֶךְ לְמַעַבְדֵּי לְיִצְוֹק כְּמָה דְעֲבַד
לְאַבְרָהָם, בַּר דְּהָא אוֹכּוּז לִיָּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא בְּקַדְמִיתָא.

דף קמא ע"א

תָּא וְזָי, כְּתִיב כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים בְּמִקּוּם הָיָה, אָמַר רַבִּי
אָבָא, בְּגִין כֶּף אָמַר אוֹזוּתִי הִיא, בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּשִׁכְנֵתָא, דְּכִתְיִב, (מִשְׁלֵי י)
אָמַר לְזוֹכְמָה אוֹזוּתִי אֲתָ. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּבָהוּ לָא הָיָה מְהִימְנוּתָא, דְּאֵי
מְהִימְנוּתָא אֲשֶׁתְּפוּז בְּעֵינֵיהוּ, לָא הָיָה אַצְטְרִיָּה. אָבָל מַגּוּ דְלָא הָיָה בְּעֵינֵיהוּ
מְהִימְנוּתָא, אָמַר הָכִי. וּבְגִין כֶּף אָמַר (בְּרַאשִׁית כ) כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת
אֱלֹהִים (דף קמא ע"א) בְּמִקּוּם הָיָה. אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים, דְּאֵי מְהִימְנוּתָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּגִין דְּלָא שְׂרִיא שְׁכִינְתָא לְבַר מֵאַרְעָא קְדִישָׁא וְעַל דָּא
אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים בְּמִקּוּם הָיָה, דְּלָאוּ אֲתֵרִיָּה הוּא, וְלָא שְׂרִיא הֶכָּא. וַיִּצְוֹק
אֲתֵתְקַף בֵּיהּ בְּמְהִימְנוּתָא, דְּזָמָא דְהָא שְׁכִינְתָא זָו אֲתֵתִיה שְׂרִיא. (בְּרַאשִׁית כו)
וַיְצוּ אַבִּימֶלֶךְ אֶת כָּל הָעָם לֵאמֹר הַנּוֹעֵץ בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת. תָּא
וְזָי, כְּמָה אוֹרִיָּה לְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא לְרִשְׁיַעֲנִיא, בְּגִין הַהוּא טִיבּוּ דְעֲבַד
עִם אָבְהֵן קָמָאִי. דְּהָא בְּגִין דָּא לָא שְׁלִטּוּ בְּהוּ יִשְׂרָאֵל עַד לְבִתְרֵי דְרִין
בְּתֵרֵין. יְאוֹת עֲבַד אַבִּימֶלֶךְ, דְּעֲבַד טִיבּוּ עִם יִצְוֹק, דְּאָמַר לִיָּהּ (בְּרַאשִׁית כ)
הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וְזָבֵל עֲלֵיהוּ דְרִשְׁיַעֲנִיא, דְּטִיבּוּתָא דְלְהוּן לָאו אִיהוּ
שְׁלִים, תָּא וְזָי, עֲפָרוֹן בְּקַדְמִיתָא אָמַר, (בְּרַאשִׁית כג) אֲדוּנִי שְׁמַעֲנִי הַשְׁדָּה נָתַתִּי

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

ואמר רבי אלקעזר, יאות עבד יצווק, דהא בגין דיידע רזא דוּכְמַתָּא, אשתדל וזופר בירא דמיין, בגין לאתתקפא במהימנותא כדקא יאות. וכן אברהם אשתדל וזופר בירא דמיא (וכן יצווק), יעקב אשכח ליה מתתקן, ויתב עליה וכלהו אולו בתריה, ואשתדלו בגין לאתתקפא במהימנותא שלימתא כדקא יאות.

והשתא ישראל אתתקפו ביה ברוי דפקודי אורייתא, כגון דכל יומא ויומא אתתקף בר נש בציצית דאיהו מצוה, ובר נש אתעטף ביה. הכי נמי בתפלי דמעוז ארישית ובדרועיה, דאינון רזא עלאה כדקא וזוי. בגין דקודשא בריך הוא אשתכח ביה בבר נש דאתעטר ביה בתפלו ואתעטף בציצית, וכלא רזא דמהימנותא עלאה.

ועל דא, מאן דלא אתעטף בהאי, ולא אתעטר לאתתקפא בתפלי בכל יומא. דמי ליה דלא שריא עמיה במהימנותא, ואתעדו מניה דוילכו דבמאריה, וצלותיה לאו צלותא כדקא יאות. ובגין כך אבהן דו מתתקפי גו במהימנותא עלאה, בגין דבירא עלאה דרזא דמהימנותא שלימתא שריא ביה. (בראשית כו) ויעתק משם ויזופר באר אונרת וגו', רבי וזייא פתוז ואמר, (ישעיה גז) וגו' וי תמיד והשביע בצווצוות נפשך ועצמותיך יוכליך וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל בהאי קרא, ביה אתתקפו מארי במהימנותא דאבטוז לון לעלמא דאתי. וגו' וי תמיד בהאי עלמא ובעלמא דאתי. וגו' כיון דאמר וגו' וי, אמאי תמיד. אלא דא תמיד דבין הערבים, דאיהו אתתקף תווצות דרועיה דיצווק, ודא הוא וולקא לעלמא דאתי, מנלן מדוד דכתיב, (תהלים כג) ינוני במעגלי צדק למען שמו. (ישעיה גז) והשביע

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דף קמא ע"ב

ובגין כה פתיב, והיית כגון רוח. מאי כגון רוח, דלא פסקו מימיו עלאין, לילך ולעלמי עלמין, והאי גינתא אתשקי מניה, ואתרוי מניה תדיר. (דף קמא ע"ב) וכמוצא מים, דא ההוא נהר דנגיד ונפיק מעדן ולא פסקין מימיו לעלמין.

תא וזוי, בירא דמיין גבעין, האי איהו רזא עלאה בגו רזא דמהימנותא. בירא דאית ביה מוצא מים, ואיהו בירא דאתמלא מיהוא מוצא מים, ואינון תרין דרזין דאינון ווד, דכר ונוקבא פוודא כדקא יאות.

ותא וזוי, ההוא מוצא מים והוא בירא אינון ווד, ואקרי כלא באר. דהא ההוא מקורא דעייל, ולא פסיק לעלמין, ובירא אתמלי. ומאן דאסתפל בבירא דא, אסתכל ברזא עלאה דמהימנותא, ודא הוא סימנא דאבהן, דמשתדלי לזפור בירא דמיא גו רזא עלאה, ולית לאפרשא בין מקורא ובירא וכלא ווד. (בראשית כו) ויקרא שמה רוזובות. רמיז דזמינן בגוי למפלוג ולאתקנא האי בירא כדקא וזוי, ברזא דקרבינן ועליון. (בראשית ב) ויניוזהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, אלין קרבינן ועליון ובגין דא, יתפשטון מבועוי לכל סטרין כמה דאת אמר, (משלי ה) ופוצו מעינתיה ווצה ברוזבת פלגי מים, ובגין כה ויקרא שמה רוזובות.

רבי שמעון פתוז ואמר, (משלי א) וזכמות בוזוז תרוצה ברוזובות תתן קולה. האי קרא איהו רזא עלאה. מאי וזכמות, אלין וזכמה עלאה וזכמתא זעירא דאתכלילת בה בעלאה ושריא בה.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

בזוויץ תרונָה. תא וזוי, וזכמה עלָאָה איְהי סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, וְכָא אֲתִיידֵעַ וְכָאוּ אִיְהי בְּאַתְנָלִיא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (אִיּוֹב כ"ח) לֹא יָדַע אָנוּשׁ עֲרֻכָּה וְגוֹ, כִּד אֲתַפְשֵׁט לְאַתְנָהְרָא, אֲתַנְהָרָא בְּרוּא דְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְעֵלְמָא דְאַתִּי אֲתַבְרִי מֵיְהִי. כְּדִתְנֵן עֵלְמָא דְאַתִּי אֲתַבְרִי בְּיִוִּד, וְאַתְכִּסִּיא הֵאֵי וְזִכְמָה תַּמָּן וְאֵינוֹן וְזִד. בְּזִמְנָא דְאַתְעֵתֵד (יֵא דַאֲתַעֲטֵר יֵא דַאֲתַעֲבֵד) כִּלְאָ בְּרוּא דְעֵלְמָא דְאַתִּי כְּדִקְאֲמַרְן, כְּדִין הוּא וְזִדוּת לְאַתְנָהְרָא, וְכִלְאָ בְּנוֹשְׂאֵי דְכָל אֲשֵׁתַמְע לְבַר לְעֵלְמִין.

תוּ בְּעִיא לְאַתְפְּשֵׁטָא, וְנִפִּיק מֵהֵאֵי אֲתַר אֲשָׁא וּבִמְיָא וְרוּזָא, כְּמָה דְאַתְמַר (עִיד ע"א). וְאַתְעֵבִיד וְזִד קְלָא דְנִפְקָא לְבַר וְאַשְׁתַּמְע, כְּמָה דְאַתְמַר. כְּדִין מִתַּמָּן וְלֵהֲלֵן אִיהוּ וּזוּיץ, דְּהָא לְגוּ בְּנוֹשְׂאֵי אִיהוּ דְכָל אֲשֵׁתַמְע לְעֵלְמִין, הֲשֵׁתָא דְאַשְׁתַּמְע רְזָא, אֲקַרִי וּזוּיץ, מִכָּאן בְּעִי בְּרֵשׁ לְאַתְקָנָא בְּעֵבִידְתִּיהָ (פְּקוּדֵי רַבּוּ ע"א) וְלִשְׁאַלָא.

בְּרוּזוּבוּת, מֵאן רוּזוּבוּת, דָּא הֵהוּא רְקִיעָא דְבֵיהָ כָּל כְּכֹבֵיא דְנִהְרִין, וְאִיהוּ מִבּוּעָא דְמִימוּי לָא נְסֻקִין. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (בְּרַאשִׁית ה) וְנִהְרֵי יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הָעֵץ, וְאִיהוּ רוּזוּבוּת. וְתַמָּן תַּתָּן קוּלָּה, עֵלְאָה וְתַתָּאָה וְכִלְאָ וְזִד.

וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (מִשְׁלֵי כ"ד) הֵכֵן בְּזוּיץ מִלְאֲכֵתָהּ וְעֵתְדָהּ בְּשֻׁדָּה לָךְ וְגוֹ. הֵכֵן בְּזוּיץ, כְּמָה דְאַתְמַר. דְּכִתִּיב בְּזוּיץ תְּרוּנָה, דְּהָא מִכָּאן קִיּוּמָא עֵבִידָא לְאַתְתַּקְנָא וּמְלָה לְשֵׁאֲלָה, דְּכִתִּיב, (דְּבָרִים ד) כִּי שֶׁאֵל זֶא לְיָמִים רַאשׁוֹנִים וְגוֹ, וְלִמְקַצָּה הַשָּׁמַיִם וְעַד קַצָּה הַשָּׁמַיִם.

וְעֵתְדָהּ בְּשֻׁדָּה לָךְ, דָּא (בְּרַאשִׁית כ"ו) שֻׁדָּה אֲשֶׁר בָּרַכּוּ יי. וּבִתֵּר דִּינֵדְעַ בְּרֵשׁ רְזָא דְזִכְמָתָא וְיִתְקִין עֲרִמִיהָ בָּהּ, מַה כְּתִיב אֲזַר, וּבְנִיתָ בֵּיתְךָ. דָּא נְשִׁמְתָא דְבַר נְשׁ בְּגוּפִיהָ, דִּיתְתַּקֵּן וְיִתְעֵבִיד גְּבַר שְׁלִים. וְעַל דָּא כִּד וּזְפַר יִצְחָק וְעַבְדֵּי בִירָא בְּשִׁלְמָא, לְהֵהוּא שְׁלָם (יֵא לְמַהוּ שְׁלָם) קָרִי לִיהָ רוּזוּבוּת, וְכִלְאָ כְּדִקְא יְאוּת. וְכָאִין אֵינוֹן צְדִיקָא דְעוּבְדִיהוֹן לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקִיּוּמָא עֵלְמָא. דְּכִתִּיב, (מִשְׁלֵי ה) כִּי יִשְׂרָאֵל יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ, יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ. וְהָא אֲוִקְבוּתָהּ. (בְּרַאשִׁית כ"ז) וַיְהִי כִּי יָקָן יִצְחָק. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית א) וַיִּקְרָא

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

דף קמב ע"א

וְתָא וְזוּי, לָא זָכָה יִצְוֹק פְּאַבְרָהָם, דְּלָא סָמוּ עֵינְוֵי וְלָא פָּהוּ. אַבְל רָזָא
עַלְמָתָה אִיהוּ הֶכָא, רָזָא דְּבִמְהִימְנוּתָא. כְּמִה דְּאַתְמַר, דְּכַתִּיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאֹר יוֹם, דָּא אַבְרָהָם, דְּאִיהוּ זְהוּרָא דִּימְמָא. וְזְהוּרָא דִּילִיָּה אֵיזֵל וְזְהוּר
וְאַתְתַּקַּף בְּתַקְוָנָא (דף קמב ע"א) דִּיּוֹמָא.

וּבְגִין פָּרָה, מִה פְּתִיב, (בראשית כד) וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיִם, בְּאֵינֹן זְהוּרִין
דְּזְהוּרִין. וְאִיהוּ סִיב, (ר"א ל"ג וְזְהוּר כִּדִּין אֵזֵל וְזְהוּר) כְּמִה דְּאַתְּ אָמַר, (משל ד) הוֹלֵךְ וְאֹר
עַד זְכוּן הַיּוֹם, וּבְגִין פָּרָה, (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם. וְלוּזְשָׁף קָרָא
לִילָה, דָּא יִצְוֹק דְּאִיהוּ וּזְשָׁף, וְאִיהוּ אֵזֵל לְקַבְלָא לִילָא בְּגוּיָה, וּבְגִין פָּרָה,
אִיהוּ כִּד סִיב, מִה פְּתִיב, (בראשית כו) וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְוֹק וְתַכְהִיץ עֵינָיו מִרְאוֹת.
הִכִּי הוּא וְדָאִי, דְּבָעָא לְאַתְוֹשְׁכָא וְלְאַתְדַּבְּקָא (בוזשף) בְּדַרְגָּתָה פְּדָקָא יֵאוּתָ.

אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ, וְנָשִׁיק יְדוּי. אָמַר לִיה, שְׁפִיר, אַבְרָהָם זְהוּר
מִסְטָרָא דְּדַרְגָּתָה דִּילִיָּה, יִצְוֹק אַתְוֹשְׁף מִסְטָרָא דְּדַרְגָּתָה דִּילִיָּה, יַעֲקֹב
אֲמַאי, דְּכַתִּיב, (בראשית מו) וְעֵינָי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוּ מוֹזְקֵן. אָמַר לִיה, הִכִּי הוּא
וְדָאִי, כְּבָדוּ פְּתִיב, וְלָא פָּהוּ. מוֹזְקֵן פְּתִיב, וְלָא מוֹזְקֵנוּ. אַלָּא מוֹזְקֵן, מוֹזְקֵן
דִּיִּצְוֹק, מִהִהוּא סְטָרָא כְּבָדוּ. לָא יוֹכֵל לְרְאוֹת, לְאַסְתַּפְלָא פְּדָקָא וְזוּי,
אַבְל לָא פָּהוּ. אַבְל יִצְוֹק פָּהוּ וְדָאִי מִכֵּל וְכֵל, וְאַתְעַבִּיד וּזְשָׁף, דְּהָא כְּדִין
אַתְאֹזִיד בֵּית לִילָה, וְאַתְקִיִּים וְלוּזְשָׁף קָרָא לִילָה. (בראשית כו) וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ
בְּנוֹ הַגָּדוֹל, דְּאַתְפַּלֵּל מִסְטָרִיהַ דְּדִינָא קִשְׂיָא (שם) וַיֹּאמֶר הֲזֵה נָא זְקֵנְתִּי לָא
יְדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתוּן וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּךָ וְגוֹ,
זְכָאָה בְּרַ נֶשׁ דְּאַתְתַּקַּף בֵּית בְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא וַיִּשְׁוֵי תוֹקְפִיהַ בֵּיתָ.

יְכוּל כּוֹזְנָנְיָה מִיִּשְׂאֵל וְעוֹרִיָּה דְּאַתְתַּקְפוּ וְאָמַרוּ, (דניאל ג) הֵן אִיתִי אֱלֹהָנָא דִּי
אַנּוּזָא פְּלוּזִין יְכוּל לְשִׁיבּוּתָנָא מִגּוֹ אַתּוּן גּוֹרָא יְקִידָתָא וּבִמֵּן יְדָךְ מִלְכָּא

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אָלָא לָא יתְתַקַּף בְּרֵשׁ דִּימָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׁוֹבֵינְנִי, אוּ אִיהוּ עֲבִיד
לִי כָּךְ וְכָךְ, אֲבָל יִשְׁוֵי תוֹקֶפֶיָה בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיִּסְיֵעַ לִיהּ, כַּד
אִיהוּ אֲשַׁתְּדַל בְּאֵינוֹן פְּקוּדֵין דְּאוּרִייתָא, וְלִמְיָהּ בְּאוּרוֹן קְשׁוּט. דְּכִיּוֹן דְּאֲתֵי
בְּרֵשׁ לְאֲתַדְכָּאָהּ, מְסִייעִין לִיהּ וְדֹאֵי, וּבְדָא יתְתַקַּף בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּאִיהוּ יִסְיֵעַ לִיהּ, וְיִתְתַקַּף בֵּיהּ, דְּלֹא יִשְׁוֵי תוֹקֶפֶיָה בְּאוּרוֹרָא, וּבְגִין כָּךְ
עוֹז לֹו בָּךְ. מְסִלוֹת בְּלִבְבָּם, דִּיִּעְבִּיד לְבֵיהּ כְּדָקָא יְאוּת בְּלֹא הִרְהוּרָא
אוּרוֹרָא, אָלָא כְּהֵאֵי מְסִלָּה דְּאִיהִי מִתְיִשְׁבָּא לְאַעְבְּרָא בְּכָל אַתְר
דְּאַצְטְרִיָּה, הֵכִי זְמִי.

דְּבַר אוּרוֹר אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לֹו בָּךְ, עוֹז כְּמֹה דְּאֲתֵי אָמַר, (תהלים כט) יי עוז לעמו
יתן, בְּגִין דְּאַצְטְרִיָּה לִיהּ לְבַר זֶשׁ דִּיִּתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא לְשִׁמְיָהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מֵאן דְּאֲתַעַסֵּק בְּאוּרִייתָא וְלֹא אֲשַׁתְּדַל לְשִׁמְיָהּ, טַב לִיהּ
דְּלֹא אֲתַבְרִי. מְסִלוֹת בְּלִבְבָּם, מֵאֵי מְסִלוֹת בְּלִבְבָּם, כְּמֹה דְּאֲתֵי אָמַר,
(תהלים סו) סוֹלוּ לְרוֹכֵב בְּעֵרְבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ. דָּא הֵהִיא אוּרִייתָא, דְּאִיהוּ
אֲשַׁתְּדַל בְּהּ לְאַרְמָא לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלְמַעַבְדֵּי לִיהּ וְזוּטִיבָא
בְּעֵלְמָא.

תָּא וְזוּי, יַעֲקֹב כָּל עוֹבְדוֹי הָווּ לְשִׁמְיָהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כָּךְ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה עֲבִייתָהּ תְּדִיר, דְּלֹא אֲעֲדִי מְנִיָּה שְׂכִינְתָּא. דְּהָא
בְּשַׁעֲתָא דְּקָרָא לִיהּ יְצוּק לְעֵשׂוֹ בְּרִיָּהּ, יַעֲקֹב לָא הָוָה תַּבְּנִן, וְשְׂכִינְתָּא
אוּדְעֵת לָהּ לְרַבְּקָה, וְרַבְּקָה אוּדְעֵת לִיהּ לְיַעֲקֹב.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

רבי יוסי אומר, תא וזוי, אי נוס ושלום ביה הוא זמנא יתברך עשו, לא שלוט יעקב לעלמין. אלא מעם קודשא בריה הוא הוה, וכלא באתריה אתא כדקא וזוי, תא וזוי, (בראשית כה) ורבקה אוהבת את יעקב כתיב, והא אתמר. ובגין כף שדרת בגיניה דיעקב, (בראשית כו) הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אוזיק לאמר.

דף קמב ע"ב

ועתה בני שמע בקולי וגו'. ביה הוא זמנא, ערב פסוה הוה, ובלי יצר הרע לאתבערא, ולשלאה סיהרא, רזא (דף קמב ע"ב) דמהימנותא. ועל דא עבדת תרי תבשילין.

רבי יהודה אומר, רמוז הכא דזמנין בני דיעקב לקרבא שני שעירים, וזד לני, וזוד לעזאל ביומא דכפורי. ובגין כף, קריבת שני גדיי עזים, (קמ"ה ע"ב) וזד בגין דרזא דלעילא, וזוד בגין לכפויא דרזיה דעשו דלא ישלוט עליה דיעקב, ועל דא שני גדיי עזים, ומתרוייהו טעים יצווק ואכיל. (בראשית כו) ויבא לו יין וישת, ויבא לו יין, רמוז רמיו, מאתר רוזיק קריב ליה ביה הוא אתר (דעשו). רבי אלעזר אומר, רמוז ביה הוא יין דכל וזדו אשתכוו ביה, בגין לזודתא ליה ליצווק, דבעי וזדוה, כדקא בעין וזדוה לזודתא סטרא (דליוא) דיליה, ועל דא ויבא לו יין וישת. (בראשית כו) ותקוה רבקה את בגדי עשו וגו', אלין אינון לבושין דרוזו עשו מנמרוד, ואלין לבושי יקר דהו מן אדם הראשון, ואתו לידא דנמרוד, ובהו הוה צד צידה נמרוד, דכתיב, (בראשית י) הוא היתה גבור ציד (קל"ז ע"ב, ויקרא ס"ד ע"א) לפני יי וגו', ועשו נפק לזוקלא, ואזו ביה קרבא בנמרוד וקטל ליה, ונסב אלין לבושין בעיה, הדא הוא דכתיב, (בראשית כה) ויבא עשו מן השדה והוא עיף, ואוקמוה. כתיב הכא והוא עיף, וכתיב התם (ירמיה ד) כי עיפה נפשי להרגים.

ועשו הוה סליק לון לאינון לבושין לצבה דרבקה, ובהו הוה נפיק וצד צידה, וההוא יומא לא נטל לון, ונפק לזוקלא ואתעכב תמן. וכד הוה לביש לון עשו, לא הוה סלקין ריוזין כלל. כיון דלביש לון יעקב, כדון

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אמר רבי יוסי, שופריה דיעקב (היה) דאיהו שופריה דאדם איך אפשר, והא תנינן, תפוזו עקבו דאדם הראשון, מכהה גלגל וזמה. ואי תימא דכך הוה יעקב. אמר ליה רבי אלעזר, ודאי הכי הוה, בקדמיתא עד לא זוב אדם הראשון, לא הוו יכלין כל בריין לאסתכלא בשופריה. כיון דזוטא, אשתני שופריה ונתמאך רומיה ואתעביד בר מאה אמיין. ותא וזוי, שופריה דאדם הראשון, רוא איהו, דמהימנותא עלאה תליא בההוא שופרא, ובגין כך, (תהלים ז) ויהי נעם יי אלהינו עלינו. וכתיב, (תהלים כו) לזוזות בגעם יי, ודא הוא שופריה דיעקב ודאי, וכלא רוא עלאה איהו.

וירוז את ריוז בגדיו ויברכהו. תא וזוי, וירוז את ריוז הבגדים לא פתיב, אלא ריוז בגדיו. כמה דאת אמר, (תהלים קד) עוטה אור פשלמה נוטה שמים פיריעה. דבר אזור (יא דא הוא) וירוז את ריוז בגדיו ויברכהו. דכיון דאלביש לון יעקב, סליקו ריוזין בההיא שעתיא, ועד דלא ארוז (דארוז) ריוזין דלבושיה, לא ברכיה, דהא כדן (לא) ידע דאתווי הוא לאתברכא, דאי לא אתווי לאתברכא, לא סליקו כל הגי ריוזין קדישין בהדיה. הדא הוא דכתיב וירוז את ריוז בגדיו ויברכהו. (בראשית כו) ויאמר ראה ריוז בגי כריוז שדה אשר ברכו יי. (ק"ב ע"ב) ויאמר, מלה סתים הוא. אית דאמרי שכינתא הות, ואית דאמרי יצוק הוה. כריוז שדה אשר ברכו יי, מאן שדה, דא שדה (רמ"ט ע"ב) דתפוזוים. שדה דאבהן עלאין (זבדי) סמיכו ליה ומתקנין ליה.

ויתן לה האלהים מטל השמים ומשבגי הארץ ורב דגן ותירוש. אמר רבי אבא, האי קרא אוקמוה, אבל (פתח רבי אבא ואמר) תא וזוי, (תהלים קכ) שיר המעלות אל יי בצרתה לי קראתי ויענני. כמה שירין ותושבון אמר דוד מלכא קמי קודשא בריך הוא, וכלא בגין לאתקנא דרגיה ולמעבד ליה שמא, כמה דאת אמר, (שמואל ב' ו) ויעש דוד שם, ושירתא דא אמר (ס"א ל"ג ליה) כד וזמא עובדא דא ליעקב (ס"א דיעקב).

דף קמ"ג ע"א

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

רבי אלעזר אומר, יעקב אמר שירתא דא (דהא), בשעתא דאמר ליה אבוי, (בראשית כו) גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא, כדין (דיא בנין) דהוה (הוה) (דף קמג ע"א) יעקב בעאקו סגין, דדוויל דאבוי ידע ליה ואשתמודע קמיה. ביה כתיב, (בראשית כו) ולא הכירו כי היו ידיו פידי עשו אוויו שעירות ויברכהו. כדין אומר, (תהלים קכ) אל יי בצרתה לי קראתי ויענני. (שם) יי הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה, דא הוא דרגא דעשו שריא ביה, דאיהו שפת שקר (ס"א מה הוא). שפת שקר, בשעתא דאייתי ההוא וזויא לוטין על עלמא, ובזכריו ובבעקיו אייתי לוטין, דאתלטיא עלמא.

תא וזוי, בשעתא דאמר יצווק לעשו, (בראשית כו) וצא השדה וצודה לי צודה, בה"א, ואוקמוה. ונפק עשו בגין דיתברך מיצווק, דקאמר ליה, (בראשית כו) ואברכה לפני יי, דאלו אמר ואברכה ולא יתיר, יאות. כיון דאמר לפני יי, בההיא שעתא אודעו פרסי יקרא דקודשא בריך הוא, אמרה, ומה דיפוק וזויא מאינן לוטין, וישתאר יעקב בהו.

בההיא שעתא, אודמן מיכאל ואתא קמיה דיעקב, ושכינתא בהדיה, וידע יצווק, וזומא לזן ערן בהדיה דיעקב, וברכיה קמיה. וכד עאל עשו, עאל בהדיה גיהנם. ועל דא (בראשית כו) ויוורד יצווק ונרדה גדולה עד מאד, דחשב דלא הוה עשו בההוא סטרא, פתוז ואמר, (בראשית כו) ואברכהו גם ברוך יהיה.

בגין כך, אודמן יעקב בזכמתא ובבעקיו דאייתי ברכאן עליה דיעקב דאיהו כגוונא דאדם הראשון, ואתגטלו מההוא וזויא דאיהו שפת שקר. דכמה שקרא אומר, וכמה מלי דשקרא עבד, בגין לאטעאה ולאיתאה לוטין על עלמא. בגין כך, אתא יעקב בזכמה ואטעי לאבוי, בגין לאיתאה ברכאן על עלמא, ולגטלא מניה מה דמנע מעלמא, ומדה לקבל מדה הוה. ועל דא כתיב, (תהלים קט) ויאהב קללה ותבואהו ולא ופץ בברכה ותרוק מפניו. עליה כתיב, (בראשית ג) ארור אתה מכל הבהמה ומכל זית השדה. ואשתאר ביה לדרי דרין, ואתא יעקב ונטיל מניה ברכאן.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

ובין יומי האדם, אודמן יעקב לנטלא מההוא וזויהא, כל הני ברכאן, ואשתאר איהו בלווטין ולא נפק מזייהו. ודוד אבר ברוח קודשא, (תהלים קס) ביה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רביה וזצי גבור שנונים. מה איכפת ליה ליההוא וזויה בישא, דאייתי לווטין על עלבא. כמה דאמרו, נווש נושר ובמיית, ולית ליה הנאה מזיה.

לשון רביה, דרבי ליה לאדם ולא תתיה, ואייתי בישא עליה ועל עלבא. לבתר אתא יעקב, ונטיל מדיכיה כל אינון ברכאן. וזצי גבור שנונים, דא עשו דנטר דבבו (פיא דאזים) ליעקב על אינון ברכאן, כמה דאת אמר, (בראשית כו) וישטם עשו את יעקב על הברכה וגו'. (ד"א ל"ג תא וזי)

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ, הא מלעילא ומתתא בוזבורא ודא. ורוב דגן ותירוש, הא אוקמוה. אבל כדכתיב, (תהלים לו) ולא ראיתי צדיק נענב וזרעו מבקש לחם. תא וזי, (שם) גער הייתי וגו' ואוקמוה, האי קרא שרו של עולם אמרו וכו'. ובגין כך אמר ורוב דגן ותירוש.

יעבדוק עמים וישתנוו לך לאומים, בזמנא דשליט שלמה מלכא בירושלם, דכתיב, (דברי הימים ב ט) וכל מלכי הארץ וגו' מביאים איש מנזותו וגו'. (בראשית כו) וישתנוו לך לאומים, בזמנא דייתי מלכא משיווא, דכתיב, (תהלים עב) וישתנוו לו כל מלכים. רבי יהודה אמר, כלא בזמנא דייתי מלכא משיווא, כדכתיב וישתנוו לו כל מלכים כל גוים יעבדוהו.

הוה גביר לאוזיה, הוה, ולא אמר היה, או תהיה. אלא דא רוא עלאה דמהימנותא, דאלין אתון אנון רזי דמהימנותא. ה' לעילא, וא"ו באמצעיתא, ה' לבתר. ובגין כך אמר, הוה גביר לאוזיה, לשלטה עליהו ולרדאה לון, בזמנא דאתא דוד מלכא. רבי יוסי אמר, כלא איהו בזמנא דייתי מלכא משיווא, דהא בגין דעברו ישראל על פתגמי אורייתא, כדן (בראשית כו) ופרקת עלו מעל צוארה.

דף קמ"ג ע"ב

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

ויתן לך האלהים רבי יוסי אומר, כל הני (דף קמג ע"ב) ברכאן מסטרא דוולקיה דיעקב הוו ומדיליה גטל, ואלין ברכאן הוה קא בעי יצווק לברכא ליה לעשו, ובגין כך עבד קודשא בריך הוא, וגרם ליה ליעקב לגטלא מדיליה.

תא וזוי, בשעתא דההוא נזיש אייתי לוטין על עלמא ואתלטיא ארעא, ביה פתיב, (בראשית ג) וקאדם אומר כי שמעת לקול אשתך וגו', ארורה האדמה בעבורך וגו', דלא תהא עבדא פירין ואיבין כדקא יאות. לקבל דא, ומשמני הארץ. (שם) בעצבון תאכלנה, לקבל דא מטל השמים. (שם) וקוץ ודרדר תצמינו לך, לקבל דא, ורוב דגן ותירוש. (שם) בועת אפך תאכל לחם, לקבל דא, (בראשית כז) יעבדוך עמים וישתנוו לך לאומים, דאינון יעבדון ארעא ויפלוזון בונקלא, כמה דאת אומר, (ישעיה סא) ובני זכר אכריכם וכורמיכם. וכלא גטל יעקב, דא לקבל דא, ומדיליה גטל. וקודשא בריך הוא גרים ליה ליעקב דיטול הני ברכאן, לאתדבקא באתריה ווולקיה, ועשו לאתדבקא באתריה ווולקיה.

אמר רבי וזקיה, והא וזמינן דמשמני הארץ ומטל השמים, אינון ברכאן גטל עשו לבתר, כמה דאת אומר, הגה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל.

אמר רבי שמעון, לאו האי פהאי וכל דא כדא, כמה אתפרשאן דרגין. ביעקב פתיב, ויתן לך האלהים, ובדא פתיב יהיה. ביעקב פתיב, מטל השמים ומשמני הארץ, בעשו פתיב משמני הארץ וטל השמים, דהא לאו דא איהו כדא.

ודרגין אתפרשאן כמה וכמה. בגין דבדא דיעקב פתיב ביה, ויתן לך האלהים מטל השמים, דא טל עלאה דנגיד מעתיק יומין דאקרי טל השמים, השמים דלעילא, טל דנגיד בדרגא דשמים, ובתמן לונקל תפוזין קדישין. ומשמני הארץ, הארץ, (דא ארץ דלעילא ארץ הזיים) בעשו פתיב ומשמני הארץ, ביעקב משמני הארץ דא ארץ הזיים דלעילא, וירית לה בארעא

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תו, יַעֲקֹב לְעֵילָא וְתַתָּא, וְעָשׂוּ לְתַתָּא. וְאִף עַל גַּב דְּכַתְיִב (בראשית כו) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תִּרְיֵד וּפְרַקְתָּ עָלָו מֵעַל צְוֹאֲרָהּ. מֵהָאֵי דְהֶכָּא לְתַתָּא, אֲבָל לְעֵילָא לֹא כְלוּם, דְּכַתְיִב, (תהלים לב) כִּי וּזְלַק יִי עִמּוֹ יַעֲקֹב וְזָבַל זְנוּלָתוֹ. תָּא וְזִי, בְּשַׁעֲתָא דְשָׂרוּ לְנִטְלָא בְּרַכָּאן דְלֵהוֹן, יַעֲקֹב וְעָשׂוּ. יַעֲקֹב זָטַל וּזְוֹלְקִיָּה דְלְעֵילָא, וְעָשׂוּ זָטַל וּזְוֹלְקִיָּה לְתַתָּא.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְוֵנְיָא אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר, כְּלוּם שְׁמַעְתָּ מֵאֲבִיךָ, אֲמַאי לֹא אֲתַקְיָימוּ בְּרַכָּאן דְּבִרְכִיָּה יְצוּק לְיַעֲקֹב, וְאֵינֹן בְּרַכָּאן דְּבִרְיָה יְצוּק לְעָשׂוּ אֲתַקְיָימוּ כְּלָהוּ.

אָמַר לִיהָ, כֹּל אֵינֹן בְּרַכָּאן מִתַּקְיָימִי, וּבְרַכָּאן אֲזוּרְגִין דְּבִרְכִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לְיַעֲקֹב. אֲבָל מִיָּד, יַעֲקֹב זָטַל לְעֵילָא, וְעָשׂוּ זָטַל לְתַתָּא. לְבַתֵּר כַּד יָקוּם מַלְכָּא מְשִׁינְוּא, יִטּוֹל יַעֲקֹב לְעֵילָא וְתַתָּא וְיִתְאַבִּיד עָשׂוּ מַכְלָא, וְלֹא יִהְיֶה לִיהָ וּזְוֹלְקָא וְאֲזוּסָנָא וְדוּכְרָנָא בְּעַלְמָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (עובדיה א) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהַבָּה וּבֵית עָשׂוּ לְקֵשׁ וְגו'. בְּגִין דִּיתְאַבִּיד עָשׂוּ מַכְלָא, וְיָרִית יַעֲקֹב תְּרִין עַלְמִין, עַלְמָא דִּין וְעַלְמָא דְאֵתִי.

דף קמ"ד ע"א

וּבְהָאֵי זְמַנָּא כַּתְיִב, (עובדיה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהָר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הָר עָשׂוּ וְהִיָּתָה לִי הַמְּלוּכָה. הַהוּא מַלְכוּת דְעָשׂוּ, דְנִטְלָא בְהָאֵי עַלְמָא, יְהֵב לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא (ס"א י"א ליה לקודשא בריה הוא) בְּלוּזוּדוּי. וְכִי הִשְׁתָּא לָאו אִיהִי מַלְכוּת מִקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, אֶלָּא אִף עַל גַּב דְשַׁלִּיט קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לְעֵילָא וְתַתָּא, הָא יְהֵב לוֹן לְשָׂר עַמִּין, לְכָל זוּד וְזוּד וּזְוֹלְקָא וְאֲזוּסָנָא בְהָאֵי עַלְמָא, לְאִשְׁתַּמְשָׂא בֵּיהָ. וּבְהָאֵי זְמַנָּא, יִטּוֹל מַכְלָהוּ מַלְכוּתָא, וְתַתָּא דִּילִיָּה כְּלָא, דְכַתְיִב וְהִיָּתָה לִי הַמְּלוּכָה, לִיהָ בְּלוּזוּדוּי, דְכַתְיִב, (וכריה יד) וְהָיָה יִי לְמַלְכָּה עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אֲזוּד וְשִׁמוֹ אֲזוּד. (בראשית כו) וְהָיָה אִף יִצְחָק יַעֲקֹב וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אִף יִצְחָק יַעֲקֹב, תְּרִי יְצִיאוֹת הִלְכוּ לְמָה. אֶלָּא (דף קמ"ד ע"א) זוּד דְשַׁכְּנֵתָא וְזוּד דְיַעֲקֹב, דְהָא כַּד עָאֵל

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

ויעשו גם הוא מטעמים וגו'. (בראשית כו) יקום אבי, הבוניה הוה בעוזה, בתקיפו רווא, מלה דלית בה טעמא, יקום אבי. תא וזוי, מה בין יעקב לעשו, יעקב אמר בכסיפו דאבוי, בענוה, מה פתיב, (בראשית כו) ויבא אל אביו ויאמר אבי. מה בין האי להאי, אלא, דלא בעא לאודעוהא ליה, מליל בלשון תווננים, (בראשית כו) קום נא שבה ואכלה מצידוי. ועשו אמר, יקום אבי, כמאן דלא מליל עמיה.

תא וזוי, בשעתא דעאל עשו, עאל עמיה גיהנם, אודעוה יצחק, ודחיל. דכתיב, (בראשית כו) ויורד יצחק ורדה גדולה עד מאד. כיון דכתיב ויורד יצחק ורדה גדולה, די. מהו גדולה עד מאד. אלא, דלא הוה דחילו ואימתא. דנפל עליה דיצחק, רבתא, מיומי דאתברי. ואפילו בההיא שעתא, דאתעקד יצחק על גבי מדבונא וזמא (שכינתא) סכינא עליה, לא אודעוה. פההיא שעתא דעאל עשו, וזמא גיהנם דעאל עמיה, כדן אמר, בטרם תבא (שם) ואברכהו גם ברוך יהיה, בגין (דחומתא) דחומית שכינתא דאודי על אינון ברכאן.

דבר אזור, יצחק אמר ואברכהו, נפק קלא ואמר, גם ברוך יהיה, בעא יצחק למילט ליה ליעקב, אמר ליה קודשא בריך הוא, יצחק, גרמך אנא לייט, דהא כבר אמרת ליה, (שם) אוררית ארור ומברכה ברוך.

תא וזוי כלא אודו על אינון ברכאן, עלאי ותתאי, ואפילו איהו וזולק ערביה דעשו, אודי עליהו וברכיה איהו, ואודי על אינון ברכאן וסלקיה על רישיה לעילא. מנלן, דכתיב, (בראשית לב) ויאמר שלונני כי עלה השזור ויאמר לא אשלונך כי אם ברכתני. ויאמר שלונני, בגין דאתקיף ביה

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אָלָא, מִפָּאָן דְּמִלְאָכִי שְׁלִיזִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד אֵינֹן זְנוּתִין לְהָאֵי
עֲלָמָא זְלִיבִין, וְאִתְזַלְיִבוּ וּבִתְלַבְשִׁין (ק"א ע"א) בְּזוּפָא כְּזוּנָא דְהָאֵי עֲלָמָא, בְּגִין
דְהָכִי אִתְזוּזִי, דְלֹא לְהַשְׁנָאָה מִבְּנֵהֶגָא דְהָהוּא אֲתֵר דְאִזִּיל תַּמָּן.

וְהָא אֲתַמָּר, דְּמִשָּׁה כִּד סְלִיק לְעִילָא, מַה כְּתִיב, (שמות לה) וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ
אֲרַבְעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לְזוּם לֹא אָכַל וּמִיּוֹם לֹא שָׁתָה, בְּגִין מִנְהַגָּא,
דְלֹא לְהַשְׁנָאָה מִהָהוּא אֲתֵר דְאִזִּיל לְתַמָּן, וְאֵינֹן מִלְאָכִין כִּד זְנוּתֵנוּ לְתַתָּא
כְּתִיב, (בראשית יז) וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם תְּנוּת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן הִכָּא, הָאֵי
מִלְאָכָא כִּד זְנוּת לְתַתָּא, לֹא אֲתַאבֵּק עֲמִיָּה דִיעֲקָב, אָלָא מַגֵּן דְהָוָה
אֲתַלְבֵּשׁ בְּזוּפָא כְּזוּנָא דְהָאֵי עֲלָמָא. וְעַל דָּא אֲתַאבֵּק יַעֲקֹב בְּהַדְיָה כֹּל
הָהוּא לִילָא.

תָּא וְזוּזִי, בְּגִין דְשִׁלְטָנוּתָא דְהַנִּי, לֹא אִיהוּ אָלָא בְּלִילָא וְדָאֵי. וּבְגִין כֶּהָ,
שִׁלְטָנוּתָא דְעֵשׂוּ לֹא אִיהוּ אָלָא בְּזָלוּתָא, דְאִיהוּ לַיְלָה. וְעַל דָּא בְּלִילָא
אֲתַתְקַף עֲמִיָּה דִיעֲקָב, וְאֲתַאבֵּק עֲמִיָּה. וְכִד אֲתָא צְפָרָא, אֲתַזְזַלְשׁ וַיְלִיָּה,
וְלֹא יָכִיל, וְכִדִּין אֲתַתְקַף יַעֲקֹב, בְּגִין דִיעֲקָב, שִׁלְטָנוּתִיָּה בִּימְבֹא.

וּבְגִין כֶּהָ, כְּתִיב, (ישעיה כ"א) מִשָּׂא דוּמָה אֲלִי קָרָא מִשְׁעִיר שְׂמֵר מַה מִּלְיָה
שְׂמֵר מַה מִּלְיָה. דְהָא כִדִּין שִׁלְטָנוּתִיָּה דִידִיָּה דְעֵשׂוּ, דְאִיהוּ שְׁעִיר בְּלִילָה
אִיהוּ, וּבְגִין כֶּהָ אֲתַזְזַלְשׁ כִּד אֲתָא צְפָרָא, וְכִדִּין (בראשית ל"ב) וַיֹּאמֶר שְׁלֹזְזִי כִי
עָלָה הַשְּׁוֹר.

דף קמ"ד ע"ב

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּוֹךְ כִּי אִם בְּרַכְתֵּנִי. כִּי אִם (דף קמ"ד ע"ב) בְּרַכְתֵּנִי, כִּי אִם
תְּבָרַכְנִי מִבְּעֵי לִיָּה, מֵאִי כִי אִם בְּרַכְתֵּנִי. אִם אוֹדִית עַל אֵינֹן בְּרַכָּאן
דְּבָרַכְנִי אָפָא וְלֹא תְהָא מְקַטְרָגָא לִי בְּגֵינִיָּהוּ, מַה כְּתִיב, (בראשית ל"ב) וַיֹּאמֶר
לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שָׂמָךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל וְזוּ, אֲמַאי יִשְׂרָאֵל, אָמַר לִיָּה,

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

כי שרית עם אלהים, מאי עם אלהים, סלקא דעתך דעליה הוה אמר. אלא אמר ליה, שרית לאתוּבְרָא ולאודוּוּגָא עם אלהים בּוּזְבוּרָא, בּוּזְבוּגָא דשמשא וסיגרא, ועל דא לא פתיב על (ס"א את) אלהים, אלא עם אלהים, בּוּזְבוּרָא וּזְבוּגָא וּזְדָא.

דבר אזור, ויאמר, כמה דאת אמר, (שמות טו) ויאמר אם שמוע תשמע לקול יי אלהיך, אוף הכא, (בראשית לב) ויאמר לא יאמר עוד שמך יעקב כי אם ישראל, כדין אתעטר יעקב בדרגיה, למהוי כללא דאבהן. מה כתיב, (שם) ויברך אתו שם. מאי ויברך אתו שם, דאודי ליה על פלהו ברכאן, דברכיה אבוי.

רבי שמעון פתון ואמר, (משלי טז) ברצות יי דרכי איש גם אויביו ישלם אתו. תא וזוי, כמה אית ליה לבר נש, לאתתקנא שבילוי ביה בקודשא בריך הוא, בגין למעבד פקודי דאורייתא. דהא אוקמוה, דודאי (שמות ק"ז ע"ב, קס"ב ע"ב) תרין מלאכין שליזון אית לבר נש מלעילא לאודוּוּגָא בהדיה, וזד לימינא וזד לשמאלא, ואיזון סהדין ביה בבר נש בכל מה דאיהו עבדי, איזון משתכחוי תמן וקרינן לון יצר טוב ויצר רע.

אתי בר נש לאתדכאה ולאשתדלא בפקודי דאורייתא, ההוא יצר טוב דאודוּוּגָא ביה, כבר איהו אתתקף על ההוא יצר הרע ואשתלים בהדיה ואתהפיק ליה לעבדא. וכד בר נש אויל לאסתאבא, ההוא יצר הרע אתתקף ואתגבר על ההוא יצר טוב, והא אוקימנא. ודאי כד ההוא בר נש אתי לאתדכאה, כמה תקיפו אתתקף בר נש, כד אתגברא ההוא יצר טוב כדין (משלי טז) אויביו ישלם אתו, דההוא יצר הרע אתכפויא קמיה דיצר טוב. ועל דא אמר שלמה, (משלי יב) טוב נקלה ועבד לו, מאי ועבד לו, דא יצר הרע. וכדין כד אויל בר נש בפקודי אורייתא, כדין גם אויביו ישלם אתו, דא יצר הרע, ודאתא מסטריו.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תא וזוי, בגין דייעקב, אבטו ביה בקודשא בריה הוא, וכל ארוזי הו
לשמיה, על דא אויביו ישלים אתו. ודא (ד"א דא) סמאל, וזילא ותוקפא דעשו
דאשלים עמיה דייעקב, ובגין דאשלים עמיה דייעקב, ואודי ליה על אינון
ברכאן, כדון אשלים עמיה עשו, (נ"א כדון אודי ליה עשו דכתיב יש לי רב אוזי יהי כך אשר לך, דהא
אודי ליה על אינון ברכאן דיליה בורבא) ועד דלא אשתלים עמיה יעקב לגבי ההוא מבנא
דאתפקד עליה, לא אשלים עמיה עשו, בגין כף, בכל אתר תוקפא
דלתתא תליא בתוקפא דלעילא.

ויזרד יצוק ורדה גדולה עד מאד ויאמר מי איפה. מי איפה, מאי מי
איפה, מי הוא זה מבעי ליה. אלא מי איפה, דקיימא שכינתא תמן, כד
בריה ליה יצוק ליעקב, ועל דא אמר, מי איפה. מאן הוא דקאים הכא,
ואודי על אינון ברכאן דברכית ליה, ודאי (בראשית כו) גם ברוך יהיה. דהא
קודשא בריה הוא אסתכם באינון ברכאן.

דף קמה ע"א

רבי יהודה אמר, בגין ההיא ורדה דאזריר יעקב ליצוק אבוי, אתענש
יעקב בעונשא דיוסף, דזרד ורדה כהאי, בשעתא דאמרו ליה, (בראשית לו)
את מצאנו. יצוק אמר מי איפה. באיפה אתענש יעקב, דכתיב, (בראשית לו)
איפה הם רועים, ותמן יוסף אתאביד ואתענש יעקב. ואף על גב דקודשא
בריה הוא אסתכם על ידי באינון ברכאן, איהו אתענש באיפה, דכתיב
איפה הם רועים. ומתמן אתאביד מניה ואתענש כל ההוא עונשא. (בראשית כו)
ויזרד יצוק ורדה גדולה, מאי גדולה, פתיב הכא גדולה, וכתיב התם
(דברים יז) ואת האש הגדולה הזאת וגו', דעאל עמיה גיהנם. עד מאד. מאי
עד מאד. פתיב הכא מאד, וכתיב התם (בראשית א) והנה טוב מאד, דא
מלאך המות, כדון אמר מי איפה. (דף קמה ע"א) (בראשית כו) כשמוע עשו את דברי
אביו וגו'. אמר רבי וזייא, כמה בישין עבדו אינון דמעין דבכה ואפיק עשו
קמי אבוי, בגין דיתברך מניה, בגין דהוה נושיב מלה דאבוי יתיר. הכי
קרא שמו יעקב. (ד"א ל"ג ואוקמוה) הכי קרא שמו, קרא שמו ההוא דקרא ליה,
אפיק ציצא דרוקא בגין קלנא. הכי נקרא שמו לא כתיב, אלא קרא שמו.
(בראשית כו) ויעקבני זה פעמים. זה. מהו זה, (אלא) ויעקבני פעמים מבעי ליה.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

כְּזוֹנָא דָּא, אָמַר אֵיבֹב, (אֵיבֹב יג) וְתוֹשְׁבֵי לְאוֹיֵב כֶּה, אֶהְדָּר אֵיבֹב, אֵיבֹב. וְאוֹקְמוּהָ דְכְּתִיב, (אֵיבֹב ט) אֲשֶׁר בְּסַעֲרָה יִשׁוּפְנֵי וְגו'. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹנוּ שְׁל עוֹלָם, שְׂמַא רוּחַ סַעֲרָה עֵבְרָה לְפָנֶיהָ. וְהִכָּא בְּכוֹרְתֵי לְקוּז וְהִנֵּה עֲתִידָה אֶהְדָּר מְלָה וְנָטִיל בְּרַכְתֵּי. (בְּרַאשִׁית כו) הֵן גָּבִיר שְׂמַתִּיו כֶּה וְגו', וְלָךְ אֵיפֹה מָה אַעֲשֶׂה בְּנֵי. וְלָךְ אֵיפֹה, לִית קִימָא הִכָּא מֵאן דְּמִסְתַּכֵּם עֲלָךְ. מָה אַעֲשֶׂה בְּנֵי. כְּדִין, בְּרַכִּיה בְּהֵאֵי עֲלֵמָא וְאַסְתַּכַּל בְּדַרְזִיחָה, וְאָמַר (בְּרַאשִׁית כו) וְעַל וּזְרַבָּה תוֹזִיחָה, דְּהֵא הִכֵּי אֶתְוֹזִי כֶּה לְאוֹשְׁדָא דְּמִין וְלְמַעַבְדֵּי קְרַבִּין, וְעַל דָּא אָמַר מָה אַעֲשֶׂה בְּנֵי.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וְלָךְ אֵיפֹה מָה אַעֲשֶׂה, כִּיּוֹן דְּאָמַר הֵאֵי, אֲמַאי בְּנֵי. אֶלָּא אָמַר לִיה, וְלָךְ אֵיפֹה מָה אַעֲשֶׂה, דְּאַנְתְּ בְּדִינָא וּבְזוֹרְבָא וּבְדַמָּא וּזְוִינָא לָךְ, וְלְאוֹזִיךְ בְּאֵרוֹז שְׁלִים. אֶלָּא בְּנֵי, בְּנֵי וְדֵאֵי, אֲנָא גְרִימָנָא לָךְ, בְּגִין דְּאַנְתְּ בְּנֵי. וְעַל דָּא עַל וּזְרַבָּה תוֹזִיחָה וְאֵת אוֹזִיךְ תַּעֲבֹד. וְעַדִּין לָא אֶתְקִיִּים, דְּהֵא לָא פְּלוּז לִיה עֲשׂו לִיעֲקֹב. בְּגִין דִּיעֲקֹב לָא בְּעָא לִיה הַשְׁתָּא, וְאִיהוּ אֶהְדָּר וְקָרָא לִיה אֲדָנִי כַּמָּה זְמַנִּי, בְּגִין דְּאַסְתַּכַּל לְמַרוּזוֹק, וְסָלִיק לִיה לְסוּף יוֹמִיא, כְּדִקְאֲמַרְן.

רַבִּי וְזִינָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֹזְלֵי בְּאֵרוֹזָא. עַד דְּהוּוּ אֹזְלֵי, וְזַמּוּ לִיה לְרַבִּי יוֹסִי סָבָא דְּהוּוּ אֹזְלֵי בְּתַרְיִיהוּ. יִתְבּוּ עַד דְּמָטָא לְגַבִּיִּיהוּ. כִּיּוֹן דְּמָטָא לְגַבִּיִּיהוּ, אָמַר הַשְׁתָּא אֵרוֹזָא מִתְתַּקְנָא קַמֵּן, אֹזְלוֹ. אָמַר רַבִּי וְזִינָא (תְּהִלִּים קיט) עַתְּ לַעֲשׂוֹת לִי. פְּתוּז רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (מִשְׁלֵי לא) פִּיחָה פְּתוּזָה בְּזוֹכְמָה וְתוֹרַת וְזוֹסֵד עַל לְשׁוֹנָה. פִּיחָה פְּתוּזָה בְּזוֹכְמָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְתוֹרַת וְזוֹסֵד עַל לְשׁוֹנָה אֶלֶין אֵינֵן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינֵן לִישְׁנָא דְּאוֹרִיִּיתָא דְּמִשְׁתַּעֲי בְּהָ יוֹמֵי וְלִילֵי. (מִשְׁלֵי לא) פִּיחָה פְּתוּזָה בְּזוֹכְמָה דָּא ב' דְּבְרַאשִׁית, וְאוֹקְמוּהָ. וְתוֹרַת וְזוֹסֵד עַל לְשׁוֹנָה דָּא אֲבַרְהָם, דְּבִיחָה בְּרָא עֲלֵמָא, וְבִיחָה מִשְׁתַּעֲי תְּדִיר. ב' סְתִים מִהֵאֵי גֵיסָא,

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

פיה פתוזה בְּזוֹכְמָה, דָּא ה' (קדמאה) דְּשָׁמָא קְדִישָׁא דְכָלָא בְּה, וְאִיהִי סְתִים וְגָלִיא, כְּלִילָא דְעִילָא וְתַתָּא, רָזָא דְעִילָא וְתַתָּא. (משלי לא) פִּיה פְּתוּזָה בְּזוֹכְמָה, בְּגִין דְּאִיהִי סְתִים דְּלָא אֲתִידַע כְּלָל, דְּכַתִּיב, (איוב כו) וְגַעְלָמָה מִעֵינַי כָּל וְזִי וּמִעוֹף הַשָּׁמַיִם גִּסְתָּרָה. וְכֹד שְׁאֲרִי לְאֲתַפְשֵׁטָא בְּזוֹכְמָה דְּאֲתַדְבֵּק בְּה, וְאִיהִי בְּגִוּוּתָהּ, (ואיהי) אֲפִיקַת קָלָא, דְּאִיהִי תוֹרַת וְזוֹסֵד.

דף קמה ע"ב

פִּיה פְּתוּזָה בְּזוֹכְמָה, דָּא ה"א בְּתַרְאָה דְּאִיהִי (דאיהי) דְּבִוּר, וּמְלָה תְלִיא בְּזוֹכְמָה. וְתוֹרַת וְזוֹסֵד עַל לְשׁוֹנָה. דָּא קוֹל דְּקִיּוּמָא עַל דְּבִוּר לְאֲנַהֲגָא לִיה. וְתוֹרַת וְזוֹסֵד, דָּא יַעֲקֹב, (דף קמה ע"ב) דְּאִיהִי עַל לְשׁוֹנָה, לְאֲנַהֲגָא מְלָה וּלְאֲוֹדָא לָה, דְּהָא לִית דְּבִוּר בְּלָא קוֹל, וְאוֹקְמוּתָהּ.

פְּתוּז רַבִּי וְזִיָּא אֲבַתְרִיה וְאָמַר, (משלי ו) אֲנִי וְזוֹכְמָה שְׁכַנְתִּי עֲרֻמָּה וְדַעַת מְזוּמוֹת אֲמֻצָּא. אֲנִי וְזוֹכְמָה, דָּא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל. שְׁכַנְתִּי עֲרֻמָּה, דָּא יַעֲקֹב דְּאִיהִי וְזוֹכְמָה, וְדַעַת מְזוּמוֹת אֲמֻצָּא דָּא יִצְחָק, דְּהָוָה לִיה דַּעַת מְזוּמוֹת לְבָרְכָא לִיה לְעֵשׂו. וּבְגִין דְּזוֹכְמָה אֲשַׁתְתַּף בְּהַדְרִיה דְּיַעֲקֹב דְּאִיהִי עֲרֻמָּה, וְדַעַת מְזוּמוֹת אֲמֻצָּא, דְּאֲתַבְרַךְ יַעֲקֹב מֵאֲבוּי, וְשָׂרוּ עֲלֵיהּ כָּל אֵינֹן בְּרַכָּאן, וְאֲתַקְיִמוּ בִיה וּבְבָזִי לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

מֵאֵינֹן אֲתַקְיִמוּ בְּהֵאִי עֲלָמָא, וְכִלְהוּ יִתְקִימוּן לְזִמְנָא דְּמִלְכָּא מְשִׁינֹא, דְּכַדִּין יְהוֹן יִשְׂרָאֵל גְּזִי אֲוֹד בְּאַרְץ וְעַם אֲוֹד לְקוֹדֶשָׁא בְּרִין הוּא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (יוזקאל כו) וְעִשִׂיתִי אֲתֵם לְגִזִּי אֲוֹד בְּאַרְץ. וְיִשְׁלֹטוֹן לְעִילָא וְתַתָּא, דְּכַתִּיב, (דניאל f) וְאָרוּ עִם עֲנָנֵי שָׁמַיָא כְּבַר אֲנִשׁ אֲתָהּ, דָּא מִלְכָּא מְשִׁינֹא,

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

פָּתַח רַבִּי יִיסָא אֲבִתְרִיהּ וְאָמַר, וְאַתָּה אַל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב נָאִם יְיָ וְאַל תַּנּוּחַת יִשְׂרָאֵל וְגו'. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל בְּהֵיא שְׁעָתָא דְנִפְקַי יַעֲקֹב מִקַּמֵּי אָבוּי, בְּאֵינוּן בְּרַכָּאן, אֲסַתְכַל בְּנִפְשִׁיהּ. אָמַר, הָא אַלִּין בְּרַכָּאן, בְּעֵינָא לְסַלְקָא לֹון לְבַתֵּר לְאָרִיכוּ יוּמִין, וְהוּהּ דְוִזִיל וּמִסְתַּפֵּי, נִפְקַי קָלָא וְאָמַר, (רַבְמִידָה מו) וְאַתָּה אַל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב נָאִם יְיָ כִּי אֲתֵרָ אֲנִי, לָא אֲשַׁבּוּק לָךְ בְּהֵיא עַלְמָא. (רַבְמִידָה מו) כִּי הֲנֵנִי מוֹשִׁיעָךְ מִרְוּזוּקָא, לְהֵהוּא זְמַנָּא דְאַגְתָּ סְלִיקָ לֹון לְאֵינוּן בְּרַכָּאן. (רַבְמִידָה מו) וְאַת וְרַעָךְ מֵאַרְצֵי שִׁבְיִים, דְאָף עַל גַּב דְהִשְׁתָּא נְטִיל בְּרַכּוּי עֲשׂוּ וְיִשְׁתַּעְבְּדוּן בְּבִנְךָ, אֲנָא אֲפִיק לֹון מִיַּדוּי, וּכְדִין יִשְׁעַבְדּוּן בְּנִיךָ בֵּיהּ. וְשִׁב יַעֲקֹב, לְאֵינוּן בְּרַכָּאן, וְשִׁב יַעֲקֹב, דָּא שְׁכִינְתָּא (נִיא דְהִיא עַמִּיהּ דִּיעֲקֹב). וְשִׁב יַעֲקֹב וְדָאִי. וְשִׁקְט וְשִׁאֲנֵן, כְּמֵה דְאוּקְמוּהָ. מֵאֵינוּן מִלְכָּוֹן, מִבְּכַל מִבְּרֵי וּמִיּוּן, וּמֵאֲדוּם. דְאֵינְהוּ הֵוּ דְאֲשְׁתַּעְבְּדוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל. (שם) וְאִין מוּזְרִיד, לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵינָא.

אֲזִלוּ, עַד דְהֵוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאִי כָּל מַה דְעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, כְּלָא הוּהּ בְּרָזָא דְנוֹכְמֵתָא, וְכָלָא בְּגִין לְאוּזוּזָאָה וְנוֹכְמֵתָא עַלְמָאָה לְהוּ לְבַנֵּי גֵשָׁא, בְּגִין דִּילְכּוֹן מֵהֵהוּא עוּבְדָא רִזִּין דְנוֹכְמֵתָא, וְכָלָא אֵינוּן כְּדָקָא יְאוּת, וְעוּבְדוּי כְּלָהוּ אוּרוּזֵי דְאוּרִייתָא, בְּגִין דְאוּרוּזֵי דְאוּרִייתָא, אֵינוּן אָרוּזֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית מְלָה זְעִירָא דְלִית בְּהּ כְּמֵה אוּרוּזִין וְשִׁבִּילִין, וְרִזִּין דְנוֹכְמֵתָא עַלְמָאָה.

תָּא וְזוּי, דְהָא רַבִּי יוּזֵנָן בֵּין זְפָאִי הוּהּ אָמַר תְּלַת מָאָה הִלְכּוֹת פְּסוּקוֹת, בְּרָזָא דְנוֹכְמֵתָא עַלְמָאָה, בְּפִסּוּק (כְּרַאשִׁית לו) וְשֵׁם אִשְׁתּוּ מֵהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרַד בַּת מִי זְהָב, וְלָא גְלִי לֹון, אֲלָא לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר דְהֵוּהּ עַמִּיהּ, בְּגִין לְמַגְדֵּע דְכְּמֵה רִזִּין עַלְמֵינָא אֵינוּן בְּכָל עוּבְדָא וְעוּבְדָא דְאִיהִי בְּאוּרִייתָא, וּבְכָל מְלָה וּמְלָה וְנוֹכְמֵתָא אִיהִי, וְאוּרִייתָא דְקִשּׁוּט, בְּגִין כִּף אֵינוּן מִלִּין דְאוּרִייתָא.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תָּא וְזוּי, בְּשַׁעֲתָא דְעֵקִים הָהוּא וְזוּיָא לְאָדָם וּלְאֶתְתִיָּהּ, דְאֶקְרִיב לְאֶתְתָא וְאֶטִּיל בְּהַ זְוֵהָמָא, וְאֶתְפַּתָּא בֵּיתָא אָדָם כְּדִין אֶסְתָּאב עֲלֵמָא וְאֶתְלַטִּיא אֶרְעָא בְּגִינִיהָ, וְזָרִים מוֹתָא לְכָל עֲלֵמָא, וְקִיָּמָא עֲלֵמָא לְאֶתְפָּרְעָא מִגִּינָה. עַד דְאֶתָּא אִילָנָא דְוִוִי, וְכַפִּי (כִּפְר) עַל אָדָם, וְכַפִּיָּא לִיהַ לְהָהוּא וְזוּשׁ דְלֵא יִשְׁלוּט לְעֲלָמִין עַל זְרַעָא דִיעֵקֵב.

דְהָא בְּזַמְנָא דְאֶקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל שְׁעִיר, הוּהוּ אֶתְכַפִּיא הָהוּא וְזוּשׁ וְאֶתְהַפֵּךְ לְעַבְדָּא, (קְב"ד ע"ב) כְּמִה דְאֶתְמַר. וְעַל דָּא אֶקְרִיב יַעֲקֹב לְאָבִיו תְּרִין שְׁעִירִין. וְזַד, לְאֶכְפִּיא לְעֵשׂוּ דְאִיהוּ שְׁעִיר. וְזוּד, בְּגִין דְרָגָא דְהָהוּא תְּלִי בֵּיתָא עֵשׂוּ וְאֶתְדַבֵּק בֵּיתָא (קְב"ב ע"ב) וְאֶתְמַר.

דף קבו ע"א

וּבְגִין כֶּךָ קִיָּמָא עֲלֵמָא, עַד דְתִיתִי אֶתְתָא כְּזוּנָא דְוִוִיָּהּ, וּבַר זֶשׁ כְּזוּנָא דְאָדָם, וְיַעֲקֹבִימוּ וְיִזְכְּבוּ (דף קבו ע"א) לִיהַ לְהָהוּא וְזוּיָא בִישָׂא וְהָהוּא דְרָכִיב עֲלִיהַ וּכְלָא אֶתְמַר.

פְּתוּז וְאָמַר, (בראשית כה) וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד אִישׁ שְׂדֵהָ, וְהָא אֶתְמַר וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֵשֵׁב אֶהְלִים. אִישׁ תָּם, גְּבַר שְׁלִים, כְּתֵרִימוּ. יֵשֵׁב אֶהְלִים, אִמָּא אִיהוּ תָם, בְּגִין דְאִיהוּ יֵשֵׁב אֶהְלִים, דְאֶזְוִיד (קל"ט ע"ב) לְתֵרִין סְטָרִין, לְאֶבְרָהָם וּלְיִצְחָק. וְעַל דָּא, יַעֲקֹב בְּסְטָרָא דִיִּצְחָק אֶתָּא לְגַבִּיָּה דְעֵשׂוּ, כְּמִה דְאֶתְמַר. דְכְּתִיב, (שמואל ב כה) עִם וְזָסִיד תִּתְּוֹסֵד וְעִם עֵקֶשׁ תִּתְּפֹל. וְכַד אֶתָּא עִם בְּרַכָּאן, בְּסִיּוּעָא דְלַעִילָא קָא אֶתָּא, בְּסִיּוּעָא דְאֶבְרָהָם וְיִצְחָק, וּבְגִין כֶּךָ בְּזַכְמִתָּא הָהוּא, כְּמִה דְאֶתְמַר.

תָּא וְזוּי, כַּד יַעֲקֹב אֶתְעַר לְגַבִּי סְמָאֵל, דְרָגָא דְעֵשׂוּ, וְקַבִּיל עֲלִיהַ לְיַעֲקֹב, וְיַעֲקֹב נְצוּז לִיהַ בְּכְמִה סְטָרִין, נְצוּז לְוִוִיָּא בְּזַכְמִתָּא וּבְעֵקִימוּ, וְלֵא אֶתְנַצְוּ, בַּר בְּשְׁעִיר. וְאָף עַל גַּב דְכְּלָא וְזַד, נְצוּז כְּמוֹ כֵּן לְסְמָאֵל בְּנְצוּזָא אֶזְוִרָא,

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

תָּא וְזוּי, זְכוּתִיהָ דִיעֶקֶב כַּמּוֹה הָהוּא, דְּאִיהוּ אֲתָא וּבָעָא לְאַעֲבָרָא לִיהּ
מֵעֲלָמָא. וְהָהוּא לִילֵיא, הוּת לִילֵיא דְאַתְבָּרִי בֵּיהּ סִיְהָרָא, וְיַעֲקֹב אֲשֶׁתְּאָר
בְּלוּזוּדוּי. דְּכָא הָהוּא עֲמִיָּה אֲוֹרָא, דְּתַנָּן לָא יְפוּק בֵּר זָשׁ יִזְוֵדְאִי בְּלִילֵיא,
וְכָל שְׁכָן (קִי"ט ע"ג) בְּלִילֵיא דְאַתְבָּרִיאוּ בֵּיהּ זְהוּרִין, דְּהָא סִיְהָרָא אִיהִי וְזִסְרָא,
דְּכַתְיִב, (בְּרַאשִׁית א) יְהִי מְאֹרֹת וְזִסְר. וְהָהוּא לִילֵיא, אֲשֶׁתְּאָר בְּלוּזוּדוּי, בְּזִין
דְּכֹד סִיְהָרָא (קִי"ד ע"ג) וְזִסְרָא, וְזוּיָא בִישָׂא אֲתַתְּקַף וְשָׁלְטָא, וְכַדִּין אֲתָא
סַמָּאל, וְקִטְרִיג לִיהּ, וּבָעָא לְאוּבָדָא לִיהּ מֵעֲלָמָא.

וְיַעֲקֹב הָהוּא תַקִּיף בְּכָל סְטָרִין, בְּסְטָרָא דִּיצְזוּק וּבְסְטָרָא דְאַבְרָהָם, דְּאִינוּן
הוּוּ תַקִּיפוּ דִיעֶקֶב. אֲתָא לִימִינָא וּזְמָא לְאַבְרָהָם תַקִּיף בְּתַקִּיפוּ דִּיוֹמָא,
בְּסְטָרָא דִּימִינָא דְזוּסְד. אֲתָא לְשַׁמְאֵלָא, וּזְמָא לִיצְזוּק תַקִּיף בְּדִינָא קְשִׁיא.
אֲתָא לְזוּפָא, וּזְמָא לִיעֶקֶב, תַקִּיף מִתְרִין סְטָרִין אֲלִין דְּסוּרָן לִיהּ, וּזְד
מְכָאן, וְזוּד מְכָאן. כְּדִין, (בְּרַאשִׁית ל"ב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיֵּלֶע בְּכַף יָרְכוּ,
דְּאִיהוּ אֲתַר לְבַר מְזוּפָא, וְאִיהוּ וּזְד עֲמוּדָא דְזוּפָא, כְּדִין וְתַקֵּעַ כַּף יָרַךְ
יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוּ עֲמוּ וְגו'.

כִּינן דְּאַתְעַר צְפָרָא וְעֵבֶר לִילֵיא, אֲתַתְּקַף יַעֲקֹב, וְאַתְנוּכְשׁ וְזִילִיָּה דְּסַמָּאל,
כְּדִין אָמַר שְׁלוּזִי, דְּמָטָא זְמָנָא לְזוּמַר שִׁירְתָּא דְּצְפָרָא. וּבָעִי לְמִיזְל, וְאוּדִי
לִיהּ עַל אִינוּן בְּרַכָּאן, וְאוּסִיף לִיהּ בְּרַכְתָּא אֲוֹרָא, דְּכַתְיִב (בְּרַאשִׁית ל"ב) וַיְבָרַךְ
אֹתוֹ שֵׁם.

תָּא וְזוּי, כַּמּוֹה בְּרַכָּאן אֲתַבָּרַף יַעֲקֹב, וּזְד דְּאַבּוּי, בְּהָהוּא עֶקֶימוּ, וְרוּוּז כָּל
אִינוּן בְּרַכָּאן. וְזוּד דְּשְׁכִינְתָּא דְּבָרִיף לִיהּ קוּדְשָׂא בְּרִיף הוּא, כַּד הָהוּא אֲתִי
מְלָבָן, דְּכַתְיִב, (בְּרַאשִׁית ל"ה) וַיְבָרַךְ אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב. וְזוּד, דְּבְרַכִּיָּה לִיהּ הָהוּא
מְלָאָכָא מִמְנָא דְּעֵשׂוּ. וְזוּד, בְּרַכָּה אֲוֹרָא, דְּבְרַכִּיָּה לִיהּ אַבּוּהָ, כַּד הָהוּא
אָזִיל לְפָדָן אָרַם, דְּכַתְיִב (בְּרַאשִׁית כ"ו) וְאֵל שַׁדִּי יְבָרַךְ אֶתְךָ וְגו'.

בְּהָהוּא זְמָנָא דְּזוּמָא יַעֲקֹב גְּרַמִּיָּה בְּכָל הַיּוֹם בְּרַכָּאן, אָמַר, בְּמָאן בְּרַכְתָּא
דְּמַנְיָהוּ אֲשֶׁתַּמֵּשׁ הַשְּׁתָּא. אָמַר, בְּזוּלְשָׂא מַנְיָהוּ אֲשֶׁתַּמֵּשׁ הַשְּׁתָּא, וּמָאן

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

אמר יעקב, אטול השתא דא ואשתמש בה, (קס"ז ע"ב, קע"ב ע"ב) ואסלק כל אינון
אוורגין לזמנא דאצטריך לי ולבנאי בתראי. אימתי, בזמנא דיתכונשון כל
עממיא לאובדא בני מעלמא, דכתיב, (תהלים קי"ז) כל גוים סבבוני בשם יי כי
אמילם. סבוני גם סבבוני וגו'. סבוני כדבורים וגו'. הא הכא תלתא, לגבי
תלתא דאשתארו. ווד, אינון ברכאן קדמאי דאבות. תרין, אינון ברכאן
דברכיה קודשא בריה הוא. תלת, אינון ברכאן דברכיה שהוא מלאכא.

דף קמו ע"ב

אמר יעקב, להתם אצטריכו, לגבי מלכין וכל עמין דכל עלמא, ואסליק
לון להתם. והשתא לגבי דעשו, די לי בהאי. למלכא, דהוו ליה כמה
לגיונין תקיפין, כמה מארי במינוי קרבא לאגוזא קרבין, דזמינין לגבי מלכין
תקיפין (דף קמו ע"ב) לאגוזא בהו קרבא. אדהכי שמע על לסטים ווד קפוזא,
אמר, הני בני תרעי יהכון תמן. אמר ליה, מכל לגיונין דילך, לית אנת
משדר התם אלא אלין. אמר, לגבי ההוא לסטים, די באלין. דהא כל
לגיונותי ובמארי קרבא, אסתלק לגבי אינון מלכין תקיפין, ביומא דקרבא,
דאצטריכו לי, ליהוו.

אוף הכי יעקב אמר לגבי עשו, די לי השתא באלין ברכאן. אכל להווא
זמנא, דאצטריכו לבני לגבי כל מלכין ושליטין דכל עלמא, אסלק לון.
כד ימטי ההוא זמנא, יתערון אינון ברכאן מכל סטרין, ויתקיים עלמא על
קיומיה כדקא יאות, ומההוא יומא ולהלאה, יקום מלכותא דא על כל
שאר מלכו אוזרא, כמה דאוקמוה, דכתיב, (דניאל ב) תהי ותספ כל אלין
מלכותא והיא תקום לעלמיא. והיינו ההיא אבנא, דאתגזרת מן טורא די
לא בידין, כמה דאת אמר (בראשית מט) בשם רועה אבן ישראל, מאן אבן
דא. דא כנסת ישראל, כמה דאת אמר, (בראשית כ"ז) והאבן הזאת אשר
שמתני מצבה וגו'.

זוהר תולדות - Zohar Chayei Sarah

רבי וזייא אָמַר, מִהֲכָא (ישעיה י) שְׂאָר יֵשׁוּב שְׂאָר יַעֲקֹב, אֲלֵיךְ בְּרַכָּאן אֲוֹרְזִין
דְּאַשְׁתְּאָרוּ, וּכְתִיב, (מיכה ה) וְהָיָה שְׂאֲרִית יַעֲקֹב בְּגוֹיִם בְּקָרֵב עַמִּים רַבִּים (אלין
ברכאן אורזין כתיב, (מיכה ה) והיה שארית יעקב) בְּגוֹיִם פְּלָהוּ, וְלֹא בַעֲשׂוּ בְּלוֹוֹדֵיהּ, וּכְתִיב
וְהָיָה שְׂאֲרִית וְגו', כְּפֹטֵל מֵאֵת יי'.

פְּתוּז רַבִּי יִיסָא וְאָמַר (מלאכי א) בֵּין יַכְבֵּד אֶב וְעֵבֵד אֲדוֹנָיו, בֵּין דָּא עֲשׂוּ. דְּלֹא
הָוָה בְּרַ גֵּשׁ בְּעַלְמָא דִּיוֹקִיר לְאָבוּי, כְּמָה דְּאֹקִיר עֲשׂוּ לְאָבוּי. וְהָוָה יִקְרוּ
דְּאֹקִיר לִיה אֲשְׁלִיט לִיה בְּהַאי עַלְמָא. (שם) וְעֵבֵד אֲדוֹנָיו, דָּא אֲלֵיעֹזֵר עֵבֵד
אַבְרָהָם (פי' ע"א) וְאֹקְמוּהָ, דְּהָא בְּרַ גֵּשׁ דְּהָוָה אֲתֵי לְוֹרְחַן, בְּכַמְהָ עוֹתְרָא,
וּכְמָה מִתְנֵן וְנִבְּזִין, וְנִבְּזִין טְעֵינָן. דְּלֹא אָמַר לְבַתְוֹאֵל וְלָבֶן, דְּאִיהוּ רוֹזִימוּי
דְּאַבְרָהָם, אוּ בְּרַ גֵּשׁ אֲוֹרָא דְּאֲתֵי בְּפִיּוֹסָא דְּאַבְרָהָם, אֲלֵא עַד לֹא יִמְלַל
מִלוּי, מִה פְּתִיב, (בראשית סד) וַיֹּאמֶר עֵבֵד אַבְרָהָם אָנֹכִי, וְלִבְתֵּר אֲדֹנֵי אֲדֹנֵי,
בְּגִין דִּיוֹקִיר לִיה לְאַבְרָהָם הָהוּא יִקְרָא וְהָהוּא טִיבּוּ, אֹרִיךְ לִיה לְכַמְהָ
זְמַנִּין.

כְּפֵי עֲשׂוּ, הָהוּא יִקְרָא דְּאֹקִיר לִיה לְאָבוּי, אֹרִיךְ לִיה כָּל הַגֵּי זְמַנִּין
דִּישְׁלוּט בְּעַלְמָא דָּא. וְאֵינֹן דְּמַעֲיָן, אֹרִידוּ לֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעְבּוּדָא דִּילִיהָ,
עַד דִּיתוּבּוֹן יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּבִכְיָה וּבְדְמַעֲיָן. דְּכְתִיב בְּבִכְיָה
יָבֹאוּ וְגו', וּכְדִין כְּתִיב, וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הָרַר עֲשׂוּ וְהִיתָה
לִי הַמְּלוּכָה. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.